

**Міністерство освіти і науки України
Університет митної справи та фінансів
Кафедра журналістики**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ І ЗАХИСТУ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

*на здобуття першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти за спеціальністю 061 «Журналістика»*

**Дніпро
2021**

Методичні рекомендації до виконання і захисту кваліфікаційної роботи на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 061 «Журналістика». Укл. О. М. Ятчук, В. М. Дрешпак, Н. О. Кодацька. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2021. 55 с.

Укладачі: *Ятчук Ольга Михайлівна*, доцент, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики Університету митної справи та фінансів;

Дрешпак Валерій Михайлович, професор, доктор наук з державного управління, магістр журналістики, професор кафедри журналістики Університету митної справи та фінансів;

Кодацька Наталя Олександрівна кандидат соціологічних наук, магістр журналістики, доцент кафедри журналістики Університету митної справи та фінансів.

Рецензенти:

Бессараб Анастасія Олександрівна, доктор наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри спеціальної педагогіки та спеціальної психології Хортицької національної академії;

Сенкевич Геннадій Анатольович, доцент, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики Університету митної справи та фінансів.

У методичних рекомендаціях викладено основні вимоги до написання кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем, які навчаються за спеціальністю 061 «Журналістика». Розкриті особливості організації та проведення наукового дослідження, роз'яснено структуру кваліфікаційної роботи, вимоги до оформлення та захисту.

Описано всі кроки та послідовність їх виконання при підготовці та самостійному виконанні кваліфікаційної роботи, подаються приклади оформлення основних структурних елементів роботи, наводяться вимоги до захисту і критерії оцінювання.

Призначено для наукових керівників і здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 061 «Журналістика» в Університеті митної справи та фінансів.

Схвалено вченою радою факультету управління

Протокол № 1 від «31» серпня 2021 року

Голова вченої ради факультету управління

О.І. Губа

Зміст

Вступ.....	4
1. Мета і завдання виконання та захисту кваліфікаційної роботи.....	6
2. Керівництво кваліфікаційними роботами	7
3. Змістовно-тематичні напрями кваліфікаційних робіт	8
4. Організація виконання кваліфікаційної роботи	11
4.1. Етапи виконання роботи. Обрання змістовного напрямку та формулювання теми.....	11
4.2. Вивчення наукових джерел.....	11
4.3. Розробка власного медіапроєкту та створення матеріалів.....	13
5. Зміст і структура кваліфікаційної роботи	13
6. Академічна доброчесність.....	20
7. Рецензування та захист кваліфікаційної роботи	21
8. Оцінювання кваліфікаційної роботи	22
9. Оформлення кваліфікаційної роботи.....	24
9.1. Загальні вимоги.....	24
9.2. Нумерація сторінок.....	25
9.3. Нумерація розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів.....	26
9.4. Ілюстрації.....	26
9.5. Таблиці.....	26
9.6. Примітки.....	27
9.7. Виноски.....	27
9.8. Формули.....	28
9.9. Посилання.....	28
9.10. Додатки.....	29
Рекомендована література.....	29
Додатки.....	36
Додаток А. Приклади формулювання тем кваліфікаційних робіт за основними змістовно-тематичними напрямками.....	36
Додаток Б. Зразок оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи.....	40
Додаток В. Зразок оформлення завдання та календарного плану виконання кваліфікаційної роботи.....	41
Додаток Г. Форма подання на кваліфікаційну роботу	43
Додаток Д. Зразок анотації українською мовою	44
Додаток Е. Зразок анотації англійською мовою	45
Додаток Ж. Приклад оформлення змісту кваліфікаційної роботи	46
Додаток З. Приклад рецензії на кваліфікаційну роботу	47
Додаток К. Бланк нормоконтролю	48
Додаток Л. Критерії та діапазон для оцінювання кваліфікаційної роботи... ..	49
Додаток М. Зразки оформлення бібліографічних описів у списку джерел... ..	51
Додаток Н. Зразок оформлення титульного аркушу демонстраційного матеріалу.....	53

Вступ

Сучасний фахівець з медіакомунікацій (журналістика, реклама та PR) має оволодіти теоретичними знаннями та практичними навичками, необхідними для розв'язування складних спеціалізованих задач та практичних проблем в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціальнокомунікаційних та інших наук та характеризується невизначеністю умов. Важливими є знання основ професійних знань, умінь, навичок та інших компетентностей для успішного здійснення професійної діяльності в соціальних комунікацій: у різних видах медіаіндустрії, культурних, наукових організаціях, підприємствах усіх форм власності, реалізуючи прикладні соціально-комунікаційні технології; методи й методики збору, обробки та поширення інформації, медіапланування, професійні норми та стандарти й інші спеціальні методики, що використовують у сфері соціальних комунікацій і вузькопрофесійних галузях соціального комунікування.

Навчання бакалаврів з журналістики орієнтовано на здобуття студентами професійних компетентностей, необхідних для успішного здійснення професійної діяльності у сфері соціальних комунікацій, з орієнтацією на вивчення комунікаційних компонент, що обумовлюється необхідністю підготовки універсального фахівця у галузі соціальних комунікацій, орієнтованого на практичну діяльність в медіа, рекламній та PR-галузях.

Виконання кваліфікаційної роботи є складовою підсумкової атестації й завершальним етапом навчання здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем в Університеті митної справи та фінансів.

Метою методичних рекомендацій є надання допомоги здобувачам в організації виконання кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 061 «Журналістика»

Виконання кваліфікаційної роботи спрямоване на: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, комунікаційних, творчих, виробничих та інших завдань, розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту за темою роботи.

Кваліфікаційна робота бакалавра – самостійно виконана науково-дослідна робота здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, головною метою і змістом якої є наукові дослідження з новітніх питань теоретичного або прикладного характеру за профілем освітньої програми та підготовка творчого проекту. Кваліфікаційна робота виконується здобувачем освіти на завершальному етапі навчання. Основне завдання кваліфікаційної роботи – продемонструвати рівень наукової кваліфікації, уміння самостійно вести науковий пошук і розв'язувати конкретні наукові завдання та втілювати їх в проєктній діяльності, або безпосередньо у виробничому процесі.

За своєю сутністю кваліфікаційна робота є самостійним індивідуальним завданням, науковим дослідженням з проєктно-орієнтованим компонентом, яке підбиває підсумки вивчення здобувачем дисциплін, що передбачені навчальним планом підготовки за спеціальністю 061 «Журналістика»

Кваліфікаційна робота є випускною роботою, на підставі захисту якої Екзаменаційна комісія (ЕК) вирішує питання про присвоєння її автору кваліфікації і видачу диплома бакалавра.

1. Мета і завдання виконання та захисту кваліфікаційної роботи

Метою виконання кваліфікаційного дослідження є вирішення професійної проблеми, що ґрунтується на комплексному опануванні матеріалу і методів дослідження, послідовного викладання, а також практичного застосування теоретичних знань для вирішення конкретних завдань, що втілюються в проектній формі або результаті практичного застосування навичок професійної діяльності.

Завданнями кваліфікаційної роботи є:

- систематизація, закріплення й розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування цих знань для розв'язання конкретних завдань;

- розвиток навичок здійснення самостійної роботи й оволодіння методикою вирішення питань і проблем, поставлених у кваліфікаційній роботі;

- демонстрація проектної або виробничої діяльності для вирішення завдання кваліфікаційної роботи;

- оцінювання рівня володіння певною сукупністю професійних компетентностей, необхідних для майбутньої професійної діяльності.

Кваліфікаційну роботу виконують усі випускники денної форм навчання.

Кваліфікаційна робота виконується українською мовою, у т. ч. роботи іноземних здобувачів.

Здобувач несе відповідальність за дотримання встановлених вимог до кваліфікаційної роботи і термінів її виконання.

Випускова кафедра конкретизує вимоги до змісту, обсягу, оформлення кваліфікаційних робіт здобувачів з урахуванням специфіки спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців і доводить їх до відома здобувачів.

У результаті виконання та захисту кваліфікаційної роботи здобувач повинен:

1) оволодіти програмними компетентностями за освітньо-професійною програмою:

ЗК 02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

СК 01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК 04. Здатність організовувати й контролювати командну професійну діяльність.

СК 08. Здатність проводити дослідження для ефективного просування медійного продукту.

2) досягти програмних результатів навчання:

ПР 2. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції

ПР 3. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами

ПР 06. Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків.

ПР 8. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань

ПР 13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.

ПР 16. Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і створення медіапродукту, а також його промоцію.

ПР 18. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.

2. Керівництво кваліфікаційними роботами

Керівництво кваліфікаційними роботами зі спеціальності 061 «Журналістика» здійснюється викладачами кафедри журналістики на підставі їх навчального навантаження.

Керівниками кваліфікаційних робіт можуть бути викладачі кафедри, котрі мають науковий ступінь доктора або кандидата наук, вчені звання, або провідні викладачі, які здійснюють наукові дослідження відповідного напрямку.

За необхідності разом із керівником кваліфікаційної роботи від кафедри може бути призначено консультанта-практика з фахівців установ або підприємств, на матеріалах яких виконується робота.

Студент зобов'язаний при виконанні кваліфікаційної роботи дотримуватись усіх вказівок наукового керівника.

Наукове керівництво кваліфікаційною роботою включає:

- надання науковим керівником завдання на кваліфікаційну роботу;
- допомогу здобувачеві у розробці календарного графіка роботи на весь період виконання кваліфікаційної роботи;
- надання рекомендацій щодо наукових, довідкових, статистичних, архівних матеріалів та інших джерел з теми;
- проведення систематичних консультацій у ході виконання кваліфікаційної роботи;
- перевірку дипломної роботи, оцінювання її готовності до захисту;
- участь у роботі комісії із захисту кваліфікаційної роботи здобувачем.

Час, що відводиться викладачеві на керівництво кваліфікаційною роботою, регламентований «Нормами часу навантаження професорсько-викладацького складу університету».

За відомості, викладені в роботі, порядок використання фактичного матеріалу та іншої інформації під час її виконання, за обґрунтованість і достовірність висновків та положень, що в ній захищаються, несуть відповідальність безпосередньо здобувач та науковий керівник.

3. Змістовно-тематичні напрями кваліфікаційних робіт. Обрання змістовного напрямку та формулювання теми

Вибір теми кваліфікаційної роботи та об'єкта і предмета дослідження є першим важливим і відповідальним кроком до підготовки та захисту кваліфікаційної роботи, що визначає успіх її виконання. Змістовно-тематичні напрями кваліфікаційних робіт розробляються і затверджуються випусковою кафедрою з урахуванням актуальності проблем розвитку медіасфери. Затвердження теми роботи і призначення наукового керівника за поданням випускової кафедри оформлюється протоколом засідання кафедри та відповідним наказом ректора.

Враховуючи надзвичайно широкий спектр можливих видів наукових досліджень та практичної діяльності у галузі медіакомунікацій, тема кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем формулюється виходячи із загальних змістовно-тематичних напрямів (з прикладами конкретних тем), які наведені у табл. 3.1. Більш детально перелік прикладів можливих тем дипломних робіт за кожним із напрямів наведено у додатку А.

Таблиця 3.1

Змістовно-тематичні напрями кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 061 «Журналістика»

№	Змістовно-тематичний напрям	Вид об'єкта дослідження	Приклад теми кваліфікаційної роботи
1	<u>Зміст медіапродукту</u> (прикладний аспект медіадіяльності: журналістський твір, рекламна продукція тощо)	Медіа продукт	Спорт на телебаченні
2	<u>Діяльність в медіапросторі</u> (особливості комунікації, медіастратегії, реклами тощо)	Напрями діяльності медіаорганізацій	Організація роботи мультиплатформної редакції регіонального (місцевого) медіа.
3	<u>Розвиток форм і методів медіадіяльності</u> (в цілому та за видами медіа) (преса, фотожурналістика, тележурналістика, радіожурналістика, реклама, PR)	Види (форми, формати, жанри) медіакомунікацій	Сутність та типологічні класифікації буктрейлера.

	тощо)		
4	<u>Технології та організація медіадіяльності</u> (конкретні технології журналістської, рекламної та PR-діяльності і їх практичне використання)	Технології медіакомунікацій	Формування сталого позитивного іміджу політичної партії.
5	<u>Розвиток медіа та комунікацій</u> (в цілому та окремими видами) <u>на національному і регіональному рівні</u>	Медіасистеми країн або регіонів	Типологічна характеристика регіональних видань (на прикладі...).
6	<u>Розвиток журналістики та світові медіатренди</u> (в цілому та окремими видами) <u>на міжнародному і загальносвітовому рівні</u>	Сучасні загальносвітові тенденції розвитку медіа	Журналістика даних: світовий на український досвід
7	<u>Комунікативні аспекти ефективності медіадіяльності</u> (проблеми вивчення особливостей аудиторії, ефективних комунікацій та проблем просування контенту)	Аудиторія медіа та медіаконтент	Особливості споживання аудіоконтенту в соціальній мережі Clubhouse
8	<u>Державне та правове регулювання медіадіяльності</u> , у т. ч. в питання етики та захисту інформації та свободи слова	Національні та міжнародні норми (стандарти) професійної медіадіяльності	Функціонування роздержавлених друкованих ЗМІ в Україні
9	<u>Зміст медіатвору в контексті формування медіапростору</u> (медіа-аналіз готового продукту)	Медіаконтент в інформаційному (комунікативному) просторі	Медіаграмотність як засіб протидії фейкам
10	<u>Проблеми забезпечення безпеки в професійній діяльності журналістів та інших працівників медіа</u>	Безпекові умови діяльності співробітників медіа	Робота журналіста в зоні ООС: медіабезпека

Вибір, формулювання та обґрунтування теми дослідження є відповідальним етапом у процесі підготовки та написання кваліфікаційної роботи. Під час обрання напряму та формулювання теми основними критеріями повинні бути наукова, економічна та соціальна актуальність, перспективність, наявність теоретичної бази, можливість виконання емпіричного дослідження.

Формулювання теми дає певне уявлення про актуальність дослідження. При цьому слід враховувати, що критеріями останнього є визнання актуальними не лише напряму, а й, власне, теми, заповнення певних прогалів у науці та практиці, відповідність нагальній потребі практики.

Вибору напряму і формулюванню актуальної теми сприятиме попередня робота з аналітичними матеріалами джерел професійної тематики (видання, сайти дослідницьких організацій, асоціацій медіагалузі тощо), статтями популярних наукових періодичних видань у мережі Інтернет або в бібліотеці, авторефератами дисертацій за обраним напрямом, науковими статтями, монографіями, матеріалами науково-практичних конференцій тощо.

Якщо виникають труднощі з обранням напряму, об'єкта досліджень та

конкретної теми для виконання кваліфікаційної роботи, то можна ознайомитися з переліком тем, які пропонуються науковими керівниками і є на кафедрі.

Остаточне формулювання теми здійснюється під час проведення консультацій з керівниками переддипломної практики та кваліфікаційних робіт – викладачами кафедри журналістики. За обопільною згодою здобувача та керівника кваліфікаційної роботи формулювання теми в межах обраного напрямку може поступово уточнюватися та редагуватися, Як об'єкт дослідження може виступати будь-який репрезентативний об'єкт обраного напрямку. Після виходу Наказу ректора УМСФ про затвердження тем кваліфікаційних робіт коригування формулювання теми не дозволяється.

Теми кваліфікаційних робіт обираються студентом самостійно з урахуванням:

- особистих освітніх, наукових та професійних інтересів;
- переліку можливих тем, що пропонуються керівниками кваліфікаційних робіт та кафедрою, у т. ч. таких, що здійснюються на замовлення підприємств медіасфери, що є партнерами Університету;
- сфери майбутньої трудової діяльності;
- специфіки бази практики;
- рекомендацій керівника кваліфікаційної роботи.

Кількість слів у назві теми роботи не може перевищувати одинадцять (без урахування часток та прийменників). Формулюючи назву теми, слід уникати таких варіантів, як «Аспекти ...», «Проблеми ...», «Аналіз ...», «...з метою...», «Дослідження ...», «Розробка...», «Оцінка...» тощо.

Від початку роботи студенту необхідно мати робочий план (попередній варіант змісту) кваліфікаційної роботи, що буде пізніше коригуватися. Робочий план допомагає скласти науковий керівник. Попередній робочий план лише в основних рисах визначає підходи до розкриття предмета дослідження. Надалі такий план може й повинен уточнюватися, проте основне завдання роботи загалом, повинне змінюватися якомога менше. На підставі робочого плану заповнюється бланк завдання на кваліфікаційну роботу та календарного плану її виконання (Додаток В).

До консультації з науковим керівником слід готуватись – консультацію можна отримати з конкретних питань. Якщо здобувач не прочитав жодної наукової праці з обраної проблеми і не має жодного матеріалу для проектної частини роботи, то ефекту від консультації з науковим керівником не буде.

Науковий керівник може надавати рекомендації щодо добору наукової літератури, методів і методик емпіричного дослідження, довідкових, статистичних матеріалів, він проводить систематичні, передбачені розкладом консультаційні бесіди, оцінює зміст виконаної роботи як частинами, так і в цілому, дає згоду на подання роботи до захисту.

4. Організація виконання кваліфікаційної роботи

4.1. Етапи виконання роботи

При виконанні кваліфікаційної роботи слід дотримуватись загальної послідовності, зокрема, таких основних етапів.

1. Обрання тематично-змістовного напрямку та об'єкта дослідження, формулювання та затвердження теми.
2. Розробка завдання кваліфікаційної роботи, складання календарного плану-графіку виконання.
3. Опрацювання джерел і складання плану (змісту) роботи.
4. Збирання та первинна систематизація фактичного матеріалу під час переддипломної практики на базовому підприємстві. Розробка власного медіапроєкту за темою.
5. Обробка фактичного матеріалу. Створення матеріалів власного медіапроєкту.
6. Написання першого варіанта тексту, подання його на ознайомлення науковому керівникові.
7. Усунення недоліків, написання остаточного варіанта тексту, оформлення кваліфікаційної роботи.
8. Подання роботи на ознайомлення керівництву базової організації, отримання відгуку керівника.
9. Подання роботи на кафедру. Попереднє заслуховування кваліфікаційної роботи на засіданні кафедри.
10. Рецензування роботи.
11. Захист кваліфікаційної роботи перед Екзаменаційною комісією.

4.2. Вивчення наукових джерел.

Ознайомлення з опублікованими за темою роботи науковими джерелами починається відразу після визначення її теми (або ще на етапі формулювання теми) та здійснюється відповідно до робочого плану дослідження, що дає змогу більш цілеспрямовано шукати інформацію за обраною темою та доцільно відбирати матеріал.

Є два шляхи отримання бібліографічної довідки: замовлення у спеціалізованих інформаційних відділах бібліотек або самостійний пошук.

Усі великі бібліотеки сьогодні здійснюють підбір літератури за вказаною темою або ж за наданими ключовими словами. Треба звернутися до бібліографічного відділу, наприклад бібліотеки Університету митної справи та фінансів, та відібрати із запропонованого переліку ті джерела, що видаються Вам найбільш доцільними.

При написанні кваліфікаційної роботи бажано мінімізувати використання підручників, навчальних посібників та надавати перевагу монографіям, науковим статтям, авторефератам, близьким за змістом до обраної теми. Список використаних джерел має містити головним чином бібліографічний опис

наукових статей, монографій, публікацій у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій, аналітичних матеріалів, нормативні документи, публікації в періодичних виданнях та на Інтернет-ресурсах тощо, на які є посилання у тексті роботи. Зазначення у списку джерел, на які немає посилання у тексті кваліфікаційної роботи, не допускається.

Починати самостійний пошук варто з нової (за останні 5 років) літератури, спочатку ознайомившись з монографіями та статтями, які стосуються обраної проблеми, звертаючи увагу на список використаних у них джерел.

Перед читанням книги або статті перше, що здобувач має зробити, – це записати їхні бібліографічні реквізити (автор, назва, видавництво, рік видання, кількість сторінок), відповідно до вимог оформлення джерел у списку використаних джерел.

У разі використання навчальних посібників, підручників слід звертатися до їх найновішої редакції. Навчальні посібники та підручники є загальним джерелом інформації за темою кваліфікаційною роботою.

Серед джерел інформації особливе місце належить науковим статтям, оскільки в них викладено та обґрунтовано результати наукових досліджень. Достовірність їх змісту залежить від достовірності вихідної інформації, використаної авторами. Статистичні дані, наведені у статтях, можуть бути підставою для власної аналітичної роботи студента.

Монографія (наукове видання, що містить повне та всебічне дослідження якоїсь проблеми або теми), науковий збірник матеріалів авторитетної наукової конференції, науковий збірник дослідницьких матеріалів установ, навчальних закладів або наукових товариств із найважливіших наукових проблем, – усі ці видання мають принципове наукове значення та практичну цінність.

Вивчаючи наукову літературу, не варто намагатися тільки запозичити матеріал, важливо обмірковувати знайдену інформацію. Цей процес має тривати протягом усієї роботи над темою. Зазвичай, використовується не вся інформація, що міститься у певному джерелі, а лише та, яка безпосередньо стосується теми роботи і тому найбільш цінна і корисна.

Особливою формою фактичної роботи з літературними джерелами є цитування. Органічно вплетені у текст роботи цитати становлять невід'ємну її частину. Цитати використовуються для того, аби без перекручень передати думку автора першоджерела. Вони слугують необхідною опорою авторові роботи у процесі аналізу та синтезу інформації. Відштовхуючись від їх змісту, можна створити систему переконливих доказів, потрібних для об'єктивної характеристики явища, яке вивчається. У всіх випадках кількість використаних цитат повинна бути оптимальною, тобто визначатися потребами розроблення теми роботи. Можливі два способи цитування: а) пряме цитування, коли в лапках дослівно повторюється текст із відповідного джерела (у посиланні на джерело через кому вимагається точно вказати сторінку, на якій починається дана цитата), б) непряме цитування, коли одна або декілька думок, можливо з різних місць цитованого джерела, висловлюються автором своїми словами, але більш-менш близько до оригінального тексту.

При читанні слід виписувати найбільш чіткі цитати, що стосуються обраної проблеми та обов'язково записувати номери сторінок, щоб потім можна було зробити коректне посилання.

Найчастіше цитати та інші запозичені матеріали застосовують у процесі написання теоретичного розділу роботи – одного з важливих етапів підготовки роботи.

4.3. Розробка власного медіапроєкту та створення матеріалів.

На основі проведеного дослідження створюється певний медіапроєкт чи інформаційний продукт, у якому на практиці будуть продемонстровані творчі та організаційні підходи, технології, методи творчої роботи тощо, дієвість застосування яких обґрунтовується автором.

Такими інформаційними продуктами (або проєктами) можуть бути: цикл публікацій автора відповідної тематики, жанру, формату тощо в друкованих, аудіовізуальних, онлайн медіа, окремі телерадіопрограми, сценарії телерадіопрограм; довідники, показчики, інші книжкові видання або їх макети; рекламні продукти та/або їх макети; проєкти комунікативних кампаній, сценарії комунікативних заходів; концептуальні розробки щодо створення нових медіа; описові та аналітичні звіти щодо проведених досліджень аудиторії та контенту медіа; проєкти нормативних документів для організацій медіасфери та їх працівників.

У пояснювальній записці мають розкриватися актуальність і особливості проєкту (продукту) чи акції, їх мета, авторський задум, завдання, практичне значення. Важливо обґрунтувати інформаційний продукт чи комунікативну кампанію на основі аналізу медіаринку або завдань (запиту) замовника, вказати на відмінності пропонованого продукту чи проєкту від уже наявних. Також має бути описано особливості та умови створення продукту (розробки й втілення проєкту), їх цільова аудиторія, сфера застосування, ефективність продукту (проєкту), його дієвість, впливовість тощо.

У додатках до кваліфікаційної роботи надаються: інформаційний проєкт (продукт) в електронному та друкованому (якщо це можливо) вигляді, вказуються посилання.

5. Зміст і структура кваліфікаційної роботи

У кваліфікаційній роботі має бути розкрито сутність проблеми, що розглядається, ступінь її наукової розробки і реального стану на практиці. Проблема повинна бути висвітлена на основі наукового дослідження фактів, проведення експерименту, ґрунтовного всебічного аналізу, теоретичного обґрунтування висновків. Автору слід неодмінно відобразити свою позицію, своє бачення шляхів її розв'язання.

За своєю структурою кваліфікаційна робота складається з таких структурних елементів:

- титульний аркуш;

- завдання на кваліфікаційну роботу;
- календарний графік;
- реферат;
- анотація (англійською мовою);
- зміст;
- перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів;
- вступ;
- три розділи (з них третій – пояснювальна записка);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Обсяг кваліфікаційної роботи бакалавра – від 64 сторінок формату А4 друкованого тексту до початку списку використаних джерел). Обсяги складових частин кваліфікаційної роботи бакалавра мають відповідати певним вимогам (табл. 5.1).

Таблиця 5.1

Структура дипломної роботи бакалавра з журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю

Назва структурного елемента звіту	Обсяг (у сторінках)
Титульний аркуш	1
Завдання на кваліфікаційну роботу та календарний план*	2 (на одному аркуші з двох сторін)
Анотація (українською мовою)*	1
Анотація (англійською мовою)*	1
Зміст	1-2
Перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів	1-2
Вступ	2-3
Розділ 1	17-20
Розділ 2	17-20
Розділ 3	12-15
Висновки	3-4
Список використаних джерел**	не менше 50 джерел
Додатки**	
Разом	64-74

*Сторінки із завданням та календарним планом і анотаціями не нумеруються

**Додатки та список використаних джерел не включають до загального обсягу сторінок кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота може мати свої відмінні особливості, які виходять із своєрідності об'єкта дослідження, наявності та повноти джерел інформації. Разом з тим, вона складається за єдиною схемою на основі цих методичних вказівок. Рекомендована структура основної частини кваліфікаційної роботи може бути змінена керівником роботи, виходячи зі специфіки питань, що розглядаються та завдань, які вирішуються.

Нижче наведено рекомендації щодо виконання окремих частин кваліфікаційної роботи.

Титульний аркуш – це окремий аркуш, перша сторінка роботи (див. додаток Б), що містить: назву міністерства та закладу вищої освіти, де виконано кваліфікаційну роботу; найменування випускаючої кафедри; тему кваліфікаційної роботи; шифр і найменування спеціальності; прізвище, ім'я, по-батькові здобувача; науковий ступінь, учене звання, прізвище, ініціали наукового керівника; місто і рік виконання роботи. Титульну сторінку обов'язково підписують науковий керівник і здобувач.

На другому (після титульного) аркуші кваліфікаційної роботи розміщується затверджене завідувачем кафедри журналістики завдання на кваліфікаційну роботу, яке підписується студентом та керівником. У завданні серед іншого вказуються вихідні дані до роботи, перелік питань, які належить розробити студенту, термін здачі закінченої роботи тощо. На зворотному боці цього аркушу містяться візи консультантів за розділами та календарний план виконання кваліфікаційної роботи, який студент узгоджує із керівником. Зразок оформлення завдання та календарного плану виконання кваліфікаційної роботи наведено у додатку В.

Обов'язковою складовою кваліфікаційної роботи є її анотація, яка коротко характеризує роботу з точки зору її тематики, спрямованості та практичної цінності. Анотація подається українською та англійською мовами. Зразок оформлення анотації українською мовою наведено у додатку Д, англійською – у додатку Е. Анотацію розміщують безпосередньо за завданням до виконання кваліфікаційної роботи, починаючи з нової сторінки.

Вона повинна вміщувати:

- відомості про обсяг пояснювальної записки;
- відомості про кількість ілюстрацій, таблиць, додатків, джерел відповідно до переліку посилань;
- текст реферату;
- перелік ключових слів.

Текст реферату має відображати інформацію, подану в тексті роботи, у такій послідовності:

- об'єкт дослідження чи розробки;
- мета роботи;
- методи дослідження;
- результати та їх новизна;
- рекомендації з використання результатів роботи у певній сфері;
- перспектива розвитку об'єкта дослідження чи розробки.

Кожна анотація повинна мати обсяг 150-200 слів. Обидві анотації мають вміщуватися на одній сторінці формату А4.

Ключові слова, важливі для розкриття суті роботи, розміщують після тексту реферату. Їх кількість становить 5-8 слів (словосполучень), написаних у називному відмінку в рядку через коми.

Зміст роботи містить найменування і номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів і пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема, вступу,

висновків, списку використаних джерел і додатків. Приклад складання та оформлення змісту кваліфікаційної роботи подано в додатку Ж.

Усі застосовані в роботі мало поширені умовні знаки, символи, одиниці, скорочення та терміни пояснюють у переліку, який розміщують безпосередньо після змісту на новій сторінці. Незалежно від цього при першій появі цих елементів у тексті роботи проводять їх розшифровку.

Вступ (2-3 сторінки) починається з нового аркуша і повинен розкривати сутність і стан розробки порушеної проблеми та містити загальну характеристику кваліфікаційної роботи у такій рекомендованій послідовності:

- актуальність теми – формулюється сутність проблеми, що зумовлює доцільність цього дослідження, подається загальний огляд основних наукових праць, на які спирається автор, обґрунтовується практична потреба цієї роботи для подальшого розвитку медіасфери;

- мета дослідження – стратегічно визначена однією фразою націленість на кінцевий результат;

- завдання дослідження, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети, зазвичай формулюється від шести до дев'яти завдань;

- об'єкт дослідження – система, процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення;

- предмет дослідження – важливі характеристики та властивості об'єкта, на яких концентрується увага автора;

- методологічна основа роботи – коротка характеристика використаних теорій, парадигм, вчень та засобів досягнення мети;

- новизна одержаних результатів;

- практичне значення одержаних результатів (де і яким чином можна використати матеріали дослідження та реалізувати творчий проєкт).

Актуальність роботи. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми чітко обґрунтовують доцільність та своєчасність виконання роботи за обраною темою, відзначаючи при цьому провідні організації, науковців і фахівців у цій галузі.

Мета і завдання роботи. При формулюванні мети не слід використовувати такі слова, як «дослідження ...», «вивчення ...», оскільки останні вказують не на саму мету, а на спосіб її досягнення. Мета роботи зазвичай тісно переплітається з темою роботи і повинна чітко вказувати, яке питання розв'язується у роботі. Завдання мають характеризувати основні етапи досягнення мети виконання кваліфікаційної роботи і відповідати її структурі. Кількість завдань має збігатися з кількістю підрозділів роботи та висновків.

Об'єкт і предмет дослідження співвідносяться між собою як загальне і часткове. Об'єкт – це явище, процес або система, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення. Предмет міститься в межах об'єкта й саме на ньому повинна бути сконцентрована увага автора дослідження. Предмет дослідження змістовно визначає тему роботи.

Подають перелік використаних **методів** дослідження, що були застосовані у процесі виконання роботи. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а стисло та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом.

Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Зазвичай при виконанні кваліфікаційних робіт на ступінь бакалавра використовуються такі методи пізнання, як аналіз та синтез, спостереження, порівняння, системний, історичний, порівняльно-описовий, контент-аналізу, експертного опитування, моделювання тощо.

Практичне значення має бути подано як опис можливості використання результатів кваліфікаційної роботи у сфері медіадіяльності із зазначенням конкретних організацій, яким результати кваліфікаційної роботи можуть принести певну користь.

Основна частина роботи складається з розділів і підрозділів. Кожен розділ починають із нової сторінки. Наприкінці кожного розділу формулюють висновки із лаконічним викладом наведених у розділі результатів.

Перший (теоретичний) розділ роботи присвячується аналізу теоретичних джерел із проблеми. У ньому описуються встановлені факти, закономірності, які являють собою теоретичну основу дослідження, що дозволяє визначити ступінь дослідження проблеми та ті сторони, які залишилися поза увагою авторів. Теоретичному огляду зазвичай присвячують перший розділ, назва якого відображає тему дослідження, наприклад, «Стан теоретичної розробки... (і далі за темою)» або ж «Теоретичний аналіз проблеми.. (і далі за темою)».

Усі розділи кваліфікаційної роботи є структурованими, тобто поділеними на 2-3 підрозділи, кількість яких визначається кількістю аспектів проблеми. При написанні теоретичної частини роботи варто дотримуватись принципів логічної побудови тексту. Необхідно вибудовувати текст від загального до конкретного – у першому підрозділі аналізується проблема, у загальних рисах ближче до об'єкта дослідження, а в другому – більш конкретно, ближче до предмета дослідження. Це має бути відображено у назвах підрозділів.

Кожен підрозділ є завершеною частиною роботи, в якій виділено головну ідею, відображену в сукупності проаналізованих джерел. Ця ідея формулюється як висновок у підрозділі. Треба слідкувати, щоб текст роботи був логічно пов'язаний між собою. При переході від однієї ідеї до іншої, від певного підрозділу або підрозділу до наступного слід вставляти речення-зв'язки (поступові логічні переходи), які об'єднують текст роботи в єдине ціле.

Крім того, мають бути речення-зв'язки між теоретичною та емпіричною частинами кваліфікаційної роботи.

Під час викладу аналізу теоретичних джерел слід уникати таких типових помилок: 1) копіювання (поєднання готових фрагментів чужих досліджень без власної обробки джерел); 2) перерахування джерел і простий переказ їх змісту; 3) відсутність посилань; 4) відсутність авторської позиції; 5) стилістичні помилки; 6) відсутність єдиного стилю, синтаксичної та стилістичної грамотності.

Наприкінці підрозділів треба робити узагальнення про те, до чого автор прийшов у результаті аналізу. Ці узагальнення не треба спеціально виділяти. Їх можна оформити таким чином: «Отже, в результаті проведеного аналізу встановлено, що....» або ж «Підсумовуючи проведений вище аналіз, можна

стверджувати, що...»).

Другий (аналітичний) розділ, забезпечуючи логічну послідовність дослідження, має стати перехідним до наступного третього розділу і продемонструвати вміння використовувати набуті теоретичні знання та підібраний методичний інструментарій.

Особливе значення має правильне узагальнення накопиченого фактичного матеріалу, групування та обробка даних, на основі яких проводиться кваліфікований аналіз, обґрунтовуються пропозиції.

Аналітична частина кваліфікаційної роботи виконується на основі вивчення матеріалів, що становлять інформаційну базу дипломної роботи, з використанням відповідних методів їхнього аналізу. Центральним завданням є установлення тенденцій досліджуваних явищ, що дозволить сформулювати висновки й обґрунтувати рекомендації для практичного застосування результатів дослідження. Для цього необхідно проаналізувати дані щонайменше за три роки.

Аналітична обробка матеріалів може супроводжуватись складанням таблиць, графіків, діаграм, рисунків з поясненнями до них. Аналіз тенденції зміни показників слід освітлювати у формі таблиць, графіків, картосхем. Бажано наводити не лише абсолютні значення показників, а й відносні (наприклад, темпи щорічного приросту). Неприйнятним є залишати розрахункові значення без будь-якого пояснення або трактування.

Результати аналізу мають стати вихідним етапом для обґрунтування пропозицій та формулювання висновків.

Текст другого розділу роботи доцільно підкріпити копіями первинних документів (тексти журналістських творів, зображення, зразки медіапродуктів тощо), що наводяться у додатках.

Завданням **третього (проектно-рекомендаційного) розділу** є розробка конкретних пропозицій, рекомендацій, конкретних медіапроектів чи медіапродуктів, концепцій чи моделей, методичних підходів на основі матеріалів, що викладені у першому розділі та висновків, які отримані у другому розділі.

У цій частині необхідно акцентувати увагу на оцінці й використанні науково-практичних аспектів досліджуваної теми. Доцільно також показати шляхи оптимізації ресурсного та інформаційно-аналітичного забезпечення виконання запропонованих рішень. Слід викласти власні результати досліджень (практичної роботи) із зазначенням того нового, що автор вносить у вирішення проблеми, дати оцінку повноті вирішення поставлених завдань та достовірності результатів, обґрунтувати необхідність додаткових досліджень.

Пропозиції мають відповідати напряму дослідження: кожна з розгорнутим обґрунтуванням, як наслідок висновків з аналізу, який проведено у другому розділі, відштовхуючись від виявлених проблем та недоліків. Запропонована система заходів логічно впливає з теоретичної та аналітичної частин і спрямована на подолання суперечностей між реальним і бажаним станами об'єкта з урахуванням тематики. У цілому конкретні рекомендації здобувача

мають спрямовуватися на забезпечення показників як комунікативного, так соціально-економічного зростання.

У третьому розділі варто не лише надати загальні рекомендації та пропозиції відповідним організаціям, а обґрунтувати в пояснювальній записці власний медіапроект (наприклад, розробка моделі інтернет-редакції, формування комунікативної стратегії розвитку установи, тощо) чи медіапродукт. За можливості слід провести експериментальну апробацію власного проекту і викласти її результати з формулюванням відповідних висновків та конкретних рекомендацій. У такому разі новизна кваліфікаційної роботи та її практичне значення будуть абсолютно очевидними і безсумнівними.

Висновки розміщують безпосередньо після викладу основної частини кваліфікаційної роботи на новій сторінці. Висновки нумеруються та подаються послідовно відповідно до змісту та одержаних результатів з кожного підрозділу. У загальних висновках у логічній послідовності стисло описується актуальність обраної для дослідження проблеми. Потім розкривається, що було з'ясовано в ході теоретичного аналізу певної проблеми. Вказуються застосовані методи виконання поставлених у роботі завдань. Подається оцінка результативності дослідження, ступеня виконання мети і завдань дослідження, чітко і коротко викладаються найважливіші результати та оцінюється їх узгодженість зі здобутками попередніх науковців. Завершують висновки обов'язковим абзацом про визначення перспектив подальшої розробки обраної проблематики та подають рекомендації щодо практичного використання здобутих результатів, розроблених медіапроектів (створених медіапродуктів).

Висновки у кваліфікаційних роботах формулюються відповідно до поставлених у вступі завдань (скільки завдань – стільки і структурних елементів висновків). Обов'язковим елементом висновків є зазначення сфер практичного застосування отриманих у дослідженні результатів.

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, який містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують із каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв і т. ін. Завдяки цьому можна уникнути повторних перевірок, вставок пропущених відомостей.

Список використаних джерел формують в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, або ж у порядку згадування в тексті.

Бібліографічні описи в переліку наводять відповідно до діючих стандартів у бібліотечній та видавничій справі. Список використаних джерел має бути оформленим із суворим дотриманням відповідних правил та стандартів. Для поліпшення цієї процедури можна скористуватись веб-сервісами автоматичного оформлення літературних джерел, наприклад, vak.in.ua. Список використаних джерел при цьому оформлюється за стандартом 2019 р. (Додаток М).

Додатки до кваліфікаційної роботи розміщуються після списку посилань з нової сторінки. За необхідності до додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття кваліфікаційної роботи, а саме:

– додаткові ілюстрації або таблиці;

- проміжні формули, розрахунки;
- супроводжуючі документи.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б тощо. Один додаток позначається як додаток А.

Список використаних джерел та додатки не включають до загального обсягу сторінок кваліфікаційної роботи.

Крім того, до роботи може бути доданий електронний носій з копією медіапродукту, який є результатом проектної роботи.

6. Академічна доброчесність

Під час виконання роботи студенти повинні дотримуватися академічної доброчесності.

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. (Стат.42 Закону України «Про освіту»)

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації».

Порушення цих принципів є підставою для незадовільного оцінювання роботи та її повторного виконання .

Згідно із част. 6 стат. 42 Закону України «Про освіту» до основних видів академічної відповідальності за порушення правил академічної доброчесності здобувачів освіти належать:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати за навчання.

Відповідно до Статуту УМСФ (<https://drive.google.com/file/d/18WBqNYEmVT0HXcU0Hz0PBjBLgl9O2pp5/view>) і «Кодексу честі та етики Університету митної справи та фінансів» (https://drive.google.com/file/d/1y_NgiMwSFaW8SPxaODNkS1oJLq8pvwo-/view)

усі здобувачі освіти повинні дотримуватися академічної доброчесності, а університетська спільнота втілює принцип свободи вираження поглядів на навчання, дослідження та прогресивної думки та сприяє критичному мисленню, тому зобов'язані прагнути до правдивих знань, поширювати свій досвід й отримані знання.

7. Рецензування та захист кваліфікаційної роботи

До захисту кваліфікаційної роботи додаються подання та рецензія.

Подання складається на завершену роботу і є підставою для подальшого її допуску до захисту (додаток Г).

До захисту подається також рецензія фахівця-практика або науково-педагогічного працівника (кандидата або доктора наук) відповідного профілю, який не є співробітником закладу вищої освіти, де навчається студент. У рецензії слід зазначити актуальність проблеми, самостійність автора у проведенні аналізу та розробок, практичну значущість проектно-рекомендаційного розділу, можливості та перспективи впровадження запропонованих рекомендацій, достовірність наведених у роботі фактичних даних. Зразок складання та оформлення рецензії подано в додатку З.

Захист кваліфікаційної роботи здійснюється згідно графіку освітнього процесу в дні атестації перед екзаменаційною комісією (ЕК).

Не пізніше як за 14 днів до захисту студент повинен подати кваліфікаційну роботу на рецензію за умови наявності відгуку наукового керівника та пройденого нормоконтролю. Підтвердження допуску до рецензування кваліфікаційної роботи є заповнений та підписаний нормоконтролером бланк згідно загальноприйнятим вимогам (додаток К).

Не пізніше як за тиждень до захисту треба підготувати всі матеріали, що супроводжують захист:

- переплетений текст роботи;
- подання (додаток Г) та рецензію (додаток З);
- текст виступу на захисті роботи у вигляді невеликої доповіді (3-4 сторінки машинописного тексту) у супроводі презентації (кількість слайдів – 10-30);
- презентацію та ілюстративний матеріал (таблиці, схеми, діаграми та графіки, взяті з тексту роботи), відповідним чином підготовлені для демонстрації в залі засідання екзаменаційної комісії.

Зразок титульного аркушу демонстраційного матеріалу представлено в Додатку Н. Кожен лист демонстраційного матеріалу повинен мати назву та номер сторінки (слайду).

На захисті студент доповідає українською мовою.

За структурою доповідь (тривалістю до 10 хвилин) можна умовно поділити на три частини.

Перша частина доповіді містить привітання комісії та всіх присутніх («Доброго дня, шановний Голово комісії, члени комісії та усі присутні») та основні моменти вступу до роботи: актуальність дослідження, формулювання

мети, предмету, об'єкту та завдань дослідження.

Після першої вступної частини йде друга, найбільша за обсягом, яка у послідовності, встановленій логікою проведеного дослідження, характеризує кожен підрозділ наукової роботи. Особливу увагу приділяють остаточним результатам та оцінкам, прогнозам.

Завершується доповідь заключною частиною, яка містить основні висновки та рекомендації щодо важливості та практичного застосування результатів дослідження.

На захисті вважається поганим тоном читати доповідь. Це справляє враження, що здобувач не володіє інформацією, яку він намагається донести до слухачів. Зазвичай тим здобувачам, які читають доповідь на захисті, комісія ставить більше запитань щодо уточнення ходу та результатів дослідження.

Після виступу здобувачу можуть поставити запитання, за які прийнято дякувати, адже це означає, що виконана робота зацікавила присутніх. Відповідь на запитання має бути чіткою і займати не більше 1-2 хвилин.

Голова екзаменаційної комісії, члени ЕК та присутні можуть ставити здобувачу запитання з метою визначення рівня його професійної підготовки, самостійності виконаної роботи та ерудиції в цілому. Після того, як студент відповів на запитання, головуючий оголошує основні положення висновку наукового керівника та рецензії, попередню оцінку.

Під час захисту кваліфікаційної роботи ведеться протокол засідання ЕК.

Після обговорення підсумків захисту на закритому засіданні ЕК ухвалює рішення про оцінку роботи. У випадку незгоди членів комісії думка Голови екзаменаційної комісії є вирішальною. Рішення ЕК щодо захисту дипломної роботи оголошується Головою комісії в той самий день. Студенти, які одержали під час захисту кваліфікаційної роботи незадовільні оцінки, відраховуються з університету та отримують відповідну довідку. До повторного захисту кваліфікаційна робота може бути прийнята через рік упродовж трьох років після завершення навчання в УМСФ.

8. Оцінювання кваліфікаційної роботи

Рішення про оцінку захищеної кваліфікаційної роботи приймається ЕК на закритому засіданні відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. При рівному числі голосів «за» і «проти» голос голови є вирішальним.

При оцінюванні кваліфікаційної роботи береться до уваги рівень теоретичної та практичної підготовки здобувача вищої освіти та звертається увага на:

- якість змісту кваліфікаційної роботи;
- наявність наукових публікацій;
- презентацію результатів;
- доповідь;
- відповіді на запитання.

Остаточна оцінка заноситься до протоколу засідання ЕК та залікової книжки. Результати захисту кваліфікаційної роботи оголошують у той же день після оформлення протоколів засідання ЕК.

Підсумкова оцінка з освітньої компоненти «Підготовка та захист кваліфікаційної роботи», що виставляється у «Відомість обліку успішності», складається з урахуванням результатів оцінювання за вищенаведеною схемою та оформлюється: за системою, за 100-бальною шкалою та за шкалою ECTS. Загальна система оцінювання кваліфікаційної роботи представлена в табл. 6.1 та 6.2.

Більш детально критерії та діапазон для оцінювання кваліфікаційної роботи представлені в додатку Л.

Рішення про оцінку захищеної кваліфікаційної роботи приймається Екзаменаційною комісією на закритому засіданні відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. При рівному числі голосів за і проти голос голови є вирішальним.

Сутнісно система надання остаточної конкретної оцінки виконаної та захищеної кваліфікаційної роботи полягає у наступному.

«Відмінно» ставиться при виконанні роботи у повному обсязі відповідно до завдання; таблична та графічна частина не мають помилок; відповіді на запитання членів комісії вичерпні й аргументовані; автор роботи регулярно пред'являв для перевірки окремі її розділи, систематично відвідував консультації; розрахунки та оформлення виконано за допомогою обчислювальної техніки та програмного забезпечення.

«Добре» ставиться, якщо дипломну роботу виконано у повному обсязі відповідно до завдання і вона не має помилок, які потребують її корінної переробки; відповіді на запитання членів комісії даються по суті, але не в деталях; при поточній перевірці матеріал пред'являвся не завжди; консультації студент відвідував не регулярно.

«Задовільно» ставиться, якщо кваліфікаційна робота виконана з відхиленнями від завдання і мають місце помилки в аналітичній (розрахунковій) частині; оформлення не відповідає вимогам; при перевірці матеріал роботи не пред'являвся; консультації студент відвідував епізодично; на запитання відповідає, але не в повному обсязі.

«Незадовільно» виставляється, якщо кваліфікаційна робота виконана не в повному обсязі та з відхиленнями від завдання; мають місце суттєві помилки, які тягнуть за собою переробку кваліфікаційної роботи; оформлена вона із значними відхиленнями від вимог; студент регулярно пропускав заняття й консультації без поважних причин. Така кваліфікаційна робота повинна бути допрацьована і повторно винесена на захист мінімум через рік.

Таблиця 8.1

Система оцінювання кваліфікаційної роботи

Оцінка за бальною шкалою	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсової роботи, практики, кваліфікаційної роботи	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 8.2

Загальні критерії оцінювання кваліфікаційної роботи

Оцінка за 100-бальною Шкалою	Оцінка за національною шкалою	Пояснення
90 – 100	Відмінно/Excellent	відмінне виконання з незначними помилками
82 – 89	Добре/Good	вище середніх стандартів, але з певними помилками
75 – 81		загалом змістовна робота зі значними помилками
64 – 74	Задовільно/Satisfactory	чітко, але зі значними недоліками
60 – 63		виконання відповідає мінімальним критеріям
0 – 59	Незадовільно/Fail	виконання не відповідає мінімальним критеріям

Остаточна оцінка заноситься до протоколу засідання ЕК та залікової книжки. Результати захисту кваліфікаційної роботи оголошують у той же день після оформлення протоколів засідання ЕК.

9. Оформлення кваліфікаційної роботи

9.1. Загальні вимоги

Оформлення кваліфікаційної роботи бакалаврського рівня за спеціальністю 061 «Журналістика» має відповідати ДСТУ 3008:2015 Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання. Київ, 2016. 26 с., ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, 2016. 16 с. (Інформація та документація).

Кваліфікаційну роботу на ступінь бакалавра складають у вигляді тексту, який доповнюють ілюстраціями й таблицями.

Текст роботи оформлюють на аркушах формату А4 (210-297 мм). За необхідності допускається використання окремих аркушів формату А3 (297-420 мм).

Текст роботи виконують на одній сторінці аркушу білого паперу машинним (при допомозі комп'ютерної техніки) способом шрифтом Times New Roman, кеглем розміром 14 пт з інтервалом 1,5. Текст слід формувати, дотримуючись таких розмірів полів: верхнє, ліве та нижнє – не менше 25 мм, праве – не менше 10 мм. Вирівнювання у тексті слід робити по ширині. Необхідно додержуватися рівномірної густоти, контрастності і чіткості зображення. Всі лінії, літери, цифри і знаки повинні бути чорного кольору.

Прізвища, назви закладів, фірм та інші власні назви у тексті наводять мовою оригіналу. Допускається транслітерувати імена і наводити назви організацій у перекладі на мову тексту роботи з додаванням (при першому вживанні) оригінальної назви.

Розділи та підрозділи повинні мати заголовки. Пункти та підпункти – необов'язково.

Заголовки структурних елементів роботи та заголовки розділів слід розміщувати в середині рядка і писати великими літерами без крапки в кінці, не підкреслюючи.

Заголовки підрозділів, пунктів та підпунктів слід починати з абзацного відступу й писати малими літерами, крім першої великої.

Абзацний відступ повинен бути однаковим по всьому тексті і дорівнювати п'яти знакам.

Якщо заголовок складається з двох чи більше речень, їх розділяють крапкою.

Відстань між заголовком і наступним або попереднім текстом повинна бути не менше двох рядків. Між рядками самого заголовку, між двома заголовками – така, як у тексті.

Відстань між рядками самого заголовку, а також між двома заголовками приймають такою ж, як у тексті.

Не допускається розміщувати назви розділу, підрозділу, а також пункту й підпункту в нижній частині сторінки, якщо після нього розташований тільки один рядок тексту.

9.2. Нумерація сторінок

Сторінки слід нумерувати арабськими цифрами, дотримуючись наскрізної нумерації по всьому тексту роботи.

Номер сторінки проставляють у правому верхньому кутку сторінки без крапки в кінці.

Титульний аркуш входить до загальної нумерації сторінок роботи. Номер на титульному аркуші не проставляють. Сторінки із завданням та календарним планом, а також анотаціями на двох мовах, що вшиваються в роботу відразу

після титульного аркушу, **не нумеруються**. Номери сторінок кваліфікаційної роботи починають проставлятися зі сторінки «Зміст».

Ілюстрації та таблиці, розміщені на окремих аркушах, включають у загальну нумерацію сторінок.

9.3. Нумерація розділів, підрозділів, пунктів

Розділи, підрозділи, пункти роботи слід нумерувати арабськими цифрами.

Розділи повинні мати порядкову нумерацію в межах викладання тексту роботи і позначатися арабськими цифрами, наприклад, 1., 2., 3. тощо.

Підрозділи нумеруються в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу й порядкового номера підрозділу, розділених крапкою. Наприклад, 1.1., 1.2. тощо.

Номери розділів, підрозділів та їх відповідні назви розділяються крапкою. Наприклад, «3.1. Опитування студентів щодо використання соціальних мереж в професійній діяльності».

Пункти слід нумерувати, за виключенням додатків, порядковими номерами.

9.4. Ілюстрації

Ілюстрації (рисунок, графіка, схеми, діаграми, карти, фотознімки) слід розміщувати в роботі безпосередньо після тексту, у якому вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації потрібно давати посилання в пояснювальній записці.

Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами порядкової нумерації в межах розділу. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації у даному розділі, розділених крапкою, наприклад, рис. 3.2. – другий рисунок третього розділу.

Ілюстрації можуть мати назву, яку розміщують під ілюстрацією поряд з її номером. При необхідності під ілюстрацією перед її номером розміщують пояснювальні дані (підрисунковий текст). Ілюстрація позначається скороченим словом «Рис.», яке разом з її назвою розміщують після пояснювальних даних.

Номери рисунків та їх відповідні назви розділяються крапкою.

9.5. Таблиці

Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді таблиць.

Горизонтальні й вертикальні лінії, які розмежовують рядки таблиці, а також лінії, які обмежують таблицю зліва, справа і знизу, можна не проводити, якщо їх відсутність не обтяжує користування таблицею.

Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці повинні бути подані посилання в тексті роботи.

Таблиці потрібно нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, наведених у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу й порядкового номера таблиці у даному розділі, розділених крапкою, наприклад, таблиця 2.1. – перша таблиця другого розділу.

Таблиця може мати назву, яку пишуть малими літерами (крім першої великої) і розміщують над таблицею. Назва повинна бути короткою і відображати зміст таблиці.

Номери таблиць та їх відповідні назви розділяються крапкою.

Якщо рядки або графи таблиці виходять за формат сторінки, таблицю ділять на частини, розміщуючи одну частину під другою, або поряд, або переносять частину таблиці на наступну сторінку. При цьому в кожній частині таблиці розміщують її головку і боковину.

При поділі таблиці на частини допускається її головку або боковину замінювати відповідними номерами граф або рядків. При цьому нумерують арабськими цифрами графи або рядки першої частини таблиці.

Слово «Таблиця.....» вказують один раз праворуч над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть: «Продовження табл....» з вказівкою номера.

Заголовки граф таблиці пишуть з великих літер, а підзаголовки – з малих, якщо вони складають одне речення із заголовком.

Підзаголовки, які мають самостійне значення, пишуть з великої літери. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки граф вказують в однині.

9.6. Примітки

Примітки при необхідності пояснення тексту або ілюстрації розміщують безпосередньо після тексту, таблиці, ілюстрації, до яких вони належать.

Одна примітка не нумерується.

Слово «Примітка» пишуть з великої літери з абзацного відступу, не підкреслюють. Після нього ставлять крапку і з великої літери в тому ж рядку дають текст примітки.

Декілька приміток нумерують послідовно арабськими цифрами з крапкою.

Після слова «Примітка» ставлять двокрапку і з нового рядка з абзацу після номера з великої літери дають текст примітки.

9.7. Виноски

Пояснення окремих даних, наведених у тексті або таблицях, допускається оформлювати виносками. Виноски позначають надрядковими знаками у вигляді арабських цифр (порядкових номерів) з дужками. Нумерація виносок окрема для кожної сторінки. Знак виноски ставлять безпосередньо після того слова, числа, символу, речення, до якого дається пояснення, та перед текстом пояснення. Текст виноски розміщують під таблицею або в кінці сторінки і окремо від

таблиці або тексту довжиною 30-40 мм, у лівій частині сторінки. Текст виноски починають з абзацного відступу і виконують з мінімальним міжрядковим інтервалом.

9.8. Формули

Формули розміщують безпосередньо після тексту, у якому вони згадуються, по центру сторінки. Вище та нижче кожної формули повинен бути залишений один вільний рядок.

Формули слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу. Номер формули складається з номера розділу, порядкового номера формули, розділених крапкою. Наприклад, формула (1.3) – третя формула першого розділу. Номер формули вказують на рівні формули або рівняння в дужках справа (текст номеру вирівнюють по правому краю).

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, які входять у формулу, слід наводити безпосередньо під формулою в тій послідовності, у якій вони подані.

Пояснення значень кожного символу і числового коефіцієнта потрібно давати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають з абзацу словом «де» без двокрапки.

Переносити формули на наступний рядок допускається тільки на знаках виконуваних операцій, причому знак операції на початку наступного рядка повторюють. При переносі формули на знаку операції множення використовують знак «*».

Якщо в тексті роботи лише одна формула або рівняння, їх нумерують згідно з вимогами, вказаними вище.

9.9. Посилання

Посилання в тексті роботи на джерела слід вказувати порядковим номером за «Переліком посилань», виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «...у роботах [1-4]».

Приклад.

[7, с. 19] – посилання на джерело, що має номер 7 у переліку посилань, цитата розміщена на сторінці 19.

[7, с. 16; 24, с. 1] – одночасне посилання на два джерела. Перше з них – джерело номер 7, цитата розміщена на сторінці 16. Друге джерело за номером 24, цитата розміщена на сторінці 1.

[9, с. 16; 24] – одночасне посилання на два джерела. Перше з них – за номером 9 у переліку посилань, теза розміщена на сторінці 16. Друге з них джерело за номером 24. Номер сторінки не наводиться.

При посиланнях на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, додатки вказують їх номери. При посиланнях слід писати: «... у розділі 4 ...», «... див. 2.1 ...», «... відповідно до 2.3.4.», «... на

рис. 1.3 ...» або «... у таблиці 3.2 ...», «... див. табл. 3.2...», «... за формулою (3.1) ...», «... у рівняннях (1.23) – (1.25)...», «... у додатку Б ...».

Список використаних джерел при цьому оформлюється за стандартом 2019 р. (Додаток М).

9.10. Додатки

Додатки слід оформлювати як продовження тексту роботи на її наступних сторінках, розміщуючи додатки в порядку появи на них посилань у тексті роботи.

Кожен додаток потрібно починати з нової сторінки. Він повинен мати заголовок, який пишуть зверху малими літерами, крім першої великої, симетрично тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами, з першої великої, повинно бути написано «Додаток ___» і велика літера українського алфавіту, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Б. Наприклад, додаток А, додаток Б тощо.

Один додаток позначається як додаток А.

При необхідності текст додатка може бути поділений на розділи, підрозділи та пункти, які слід нумерувати в межах кожного додатка. Перед кожним номером проставляють позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 – другий розділ додатка А; Д.3.1 – підрозділ 3.1 додатка Д тощо.

Наявні в тексті додатка ілюстрації, таблиці, формули й рівняння слід нумерувати в межах кожного додатка, наприклад, рисунок К.1 – перший рисунок додатка К; таблиця А.2 – друга таблиця додатка А; формула (А.1) – перша формула додатка А. Якщо в додатку одна ілюстрація, одна таблиця, одна формула, одне рівняння, їх нумерують.

При посиланнях у тексті додатка на ілюстрації, таблиці, формули, рівняння рекомендується писати: «... на рис. А.2 ...», «... у табл. Б.3 ...» або «... за формулою (В.1) ...», «... у додатку Д...».

Рекомендована література для підготовки кваліфікаційної роботи

Законодавчо-нормативна база

1. Основні вимоги до оформлення списку літератури за новими стандартами: методичні рекомендації. Уклад.: М. П. Гребенюк, Г. З. Шевчук. Луцьк: ВІППО, 2019. 60 с. URL: <http://vippo.org.ua/files/pedposhyk/spuslit-1557135224.pdf> (дата звернення 31.08.2021).

Основні літературні джерела

1. Аньєс І. Підручник із журналістики. Київ : Києво-Могилянська академія, 2013. 543 с.
2. Алексіс Л. Бойлен. Візуальна культура. Київ: ArtHuss, 2021. 208 с.
3. Безпека журналістів: збірник документів Ради Європи.-К.: ТОВ «ЛІВ ПРИНТ», 2016. 52с

4. Васьківський Ю. Професійні стандарти реклами і маркетингу в ЗМІ. Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика. 2018. Випуск 43. С. 57–63.
5. Видавнича діяльність в умовах розвитку новітніх технологій: вивчення запитів фахівців : монографія / за заг. ред. Г. В. Горбенко ; упоряд., наук. ред. Н. М. Вернигора ; Ін-т журналістики Київ. ун-ту імені Бориса Грінченка. Київ, 2019. 272 с.
6. Водолазька С. А. Радикальні інновації східноєвропейської видавничої галузі : монографія / С. А. Водолазька. Київ : АВЕГА, 2015. 369 с.
7. Водолазька С. А. Сучасна видавнича галузь східноєвропейського регіону: інноваційні детермінанти та актуальні трансформації [Електронний ресурс] : дис. ... д-ра наук з соц. комунікацій : 27.00.05 / С. А. Водолазька ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т журналістики. Київ, 2016. 488с. URL:http://uu.edu.ua/upload/universitet/Osobisti_zdobutki/Zahist_disertaciy_A_Z/Vodolazka_SA_dis.pdf.
8. Вольф Ф. Журналістика газет і журналів / Фолькер Вольф. вид. 2-ге, перероб.; пер з нім. В. Климченко. К. : Центр вільної преси, 2017. 377 с.
9. Гарус А., Яніцький А. Бізнес-моделі медіа на прикладі українських онлайн-видань суспільно-політичної та економічної тематики. Київ : Центр вдосконалення економічної журналістики при Київській школі економіки, 2019. – 32 с.
10. Гібридна війна і журналістика. Проблеми інформаційної безпеки: навчальний посібник. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 356 с.
11. Горбулін В. Світова гібридна війна: український фронт. Київ: НІСД, 2017. 496с.
12. Голуб О. П. Медіакомпас: путівник професійного журналіста. практичний посібник / Інститут масової інформації. Київ: ТОВ “Софія-А”, 2016. 184 с.
13. Гороховський О. М. Фактчек як тренд розслідувань: можливості та перспективи: практичний посібник. Дніпро: ЛПА, 2017. 133 с. URL: <https://www.amo.cz/wp>
14. Гресько О.В. Міжнародна журналістика в контексті глобальних суспільних трансформацій: Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.08 / О.В. Гресько ; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. сторінки???
15. Грубич К. Комунікаційні телевізійні технології шоу-програм. Наукові записки КНУ. Серія: Соціальні комунікації. 2015. № 2 (51). С. 254–262.
16. Гоян О.Я. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К. : Київський університет, 2008. 272 с.
17. Даниэль Ф., Говард Д., Мабли Э. Как работают над сценарием в Южной Калифорнии. М.: Интеллектуальная Литература, 2016, 352с.
18. Денисюк С. Комунікологія. Вінниця : ВНТУ, 2015. 102с
19. Дрешпак В.М. Жанрові моделі місцевих газет України (на прикладі видань Дніпра та Харкова). Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. 2019. Вип. 45. С. 183 – 191.

20. Дрешпак В.М. Жанрологія журналістських творів: навч. посіб. Дніпро : УМСФ, 2021. 186 с.
21. Дрешпак В.М. Комунікативна діяльність служб зі зв'язків з громадськістю органів місцевого самоврядування міст Республіки Польща / Дрешпак В.М., Бабаченко Н.В. // Держава та регіони. Серія Соціальні комунікації. – 2018. – Вип. 3 (35). – С. 94 – 102.
22. Дрешпак В. М. Повідомлення пресслужб органів публічної влади регіонального рівня: структура і стилістика / Дрешпак В. М. // Держава та регіони. Серія Соціальні комунікації. – 2020. – Вип. 1 (41). – С. 107 – 112.
23. Дрешпак В. М. Система масової комунікації в територіальній громаді в умовах реформування комунальної преси в Україні / Дрешпак В. М. // Держава та регіони. Серія Соціальні комунікації. – 2019. – Вип. 3 (39). – С. 108 – 114.
24. Дрешпак В. М., Авраменко І.А. Трансформація фразеологізмів у заголовках регіональної газети «Днепр вечерний». Європейські тенденції розвитку журналістики, PR, медіа і комунікації: матеріали Міжнародної наук.-практ. конф., Влоцлавек, Республіка Польща, 27 – 28 листоп. 2020 р. – С. 52 – 55.
25. Дрешпак В.М. Авраменко І.А. Етичний та стилістичний аспекти застосування «мови ворожнечі» в онлайн-медіа Science and Technology Abstracts of XIII International Scientific and Practical Conference Great Britain, Manchester 21 – 22, December 2020. Nika Publishing, Manchester, Great Britain. 2020. pp. 54 – 59.
26. Дудченко Л.М. Ділова преса України. – Суми: Сумський державний університет, 2019. – 154 с.
27. Женченко М. І. Цифрові трансформації видавничої галузі : монографія / М. І. Женченко. Київ : Жнець, 2018. 435 с.
28. Женченко М. І. Типологічна класифікація медіаконвергенції крізь призму трансформацій цифрової доби / М. І. Женченко . Український інформаційний простір. 2016. № 4.С. 24–29.
29. Захарченко А. Інтернет-медіа: інтерактивний навчальний посібник для курсу «Підтримка сайту» для студентів відділення «Видавнича справа та редагування». – Тернопіль, «Крок». – 2014. – 198 с.
30. Іванов В. Ф., Дудка О. С. Міжнародна журналістика. Міжнародний піар / В. Ф. Іванов, О. С. Дудка .К. : Освіта України, 2011. 288 с.
31. Інформаційні виклики гібридної війни: контент, канали, механізми протидії: аналіт. доп. / за заг. ред. А. Баровської. Київ : НІСД, 2016. 109 с.
32. Інформаційно-комунікативна діяльність органів публічної влади : монографія / В.С. Куйбіда, О.В. Карпенко, А.В. Дуда [та ін.]. К. : Компринт, 2018. 364 с.
33. Історія інформаційно-психологічного протиборства: підруч. за заг. ред. Є.Д. Скулиша. Київ: Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2012. 212 с.
34. Иттен И. Искусство цвета. М.: Издательство Д.Аронов, 2001. 96с.
35. Карпчук Н. П. Засади комунікаційної політики: досвід країн-членів Європейського Союзу: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2016. 440 с.
36. Карпенко В. О. Основи редакторської майстерності. Теорія, методика, практика / В. О. Карпенко. Київ : Ун-т «Україна», 2007. 431 с

37. Каппон, Рене Дж. Настанови журналістам Ассошіейтед Пресс [Електронний ресурс] : професійний poradnik : пер. з англ. / Рене Дж. Каппон. К. : Києво-Могилянська академія, 2009. 158 с.
38. Карпчук Н.П. Міжнародна інформація та суспільні комунікації: навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти. Луцьк. 2018. 514 с.
39. Клинова-Дацюк Г. Д. Видавнича діяльність Української вільної академії наук у Німеччині в 1945–1952 рр. / Г. Д. Клинова-Дацюк . Наук. пр. іст. ф-ту Запоріж. нац. ун-ту. 2018. Вип. 50. С. 202–208.
40. Келиссон К. Продюсирование на телевидении: практический подход. Минск : Гревцов Паблицер, 2008. 384 с.
41. Кость С. Воєнна журналістика й ідея «нейтральності» українського журналіста // Теле- та радіожурналістика. 2019. Вип. 18. С. 162–170.
42. Костюченко О. М. Основи телевізійної журналістики. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2016. 218 с.
43. Крецу І. Н., Гузун М., Василик Л. Підручник з крос-медіа. Schiller Publishing Youse: Bonn / Germany – Sibiu/ Romania. 2015. – 140 с.
44. Крос К. Політичні комунікації та новинні засоби масової інформації у демократичних країнах: конкуруючі підходи: [моногр.]. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.soe.kiev.ua>
45. Кросмедіа: контент, технології, перспективи : колективна моногр. / за заг. ред. В. Е. Шевченко. К. : Ін-т журналістики Київського нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка, 2017. 234 с.
46. Кузнецов Д. Р., Сіріньок-Долгарьова К. Г. Жанрова дифузія в контенті регіональних онлайн-медіа // Держава та регіони. Серія «Соціальні комунікації». 2018. № 1 (33). С. 79 – 83.
47. Курінна Г. В. Сценарна майстерність на телебаченні. Теледраматургія: навч. посібн. Харків: ХДАК, 2013. 189 с.
48. Кодацька Н.О., Гірман А.П. Міжнародні регіональні студії: комунікаційний аспект. Науково-виробничий журнал “Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації”. №1(45), 2021. С. 20-24.
49. Кодацька Н.О., Ятчук О.М., Лесюк О.В. Використання досліджень громадської думки в журналістській діяльності. Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. 2019. №4. С. 73-78.
50. Лавриш Ю. Жанрова палітра нових медій: специфіка і креативність / Юліанна Лавриш // Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. 2018. Вип. 44. С. 239 – 245.
51. Лесняк В.М. Графический дизайн (основы профессии). М.ИндексМаркет: 2011. 416 с.
52. Мистецтво телевізійного репортажу : навч.-метод. посіб. Луганськ : Вид-во ДЗ "ЛНУ імені Тараса Шевченка", 2013. 190 с.
53. Людвіг Й. Інвестигативний пошук / Йоганнес Людвіг. – вид. 3-тє, перероб.; за заг ред. В.Ф. Іванова; пер. з нім. А. Баканов, В. Климченко. К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2017. 266 с.
54. Магда Є.В. Гібридна віна – вижити і перемогти. Харків: Віват, 2015. 604 с.

55. Міжнародна інформація: терміни і коментарі. / Макаренко Є. А., Рижков М. М., Кучмій О. П., Фролова О. М. Вид. 2-ге, доповн. та переробл. К.: Центр вільної преси, 2016. 518 с.
56. Михайленко В. М. Проблеми композиції журналістського тексту // Проблеми семантики слова, речення та тексту. Вип. 29. 2019. С. 103-113.
57. Мудрак Л. Комунікація і криза. Як громадам протистояти викликам і успішно діяти в період кризи. Київ: 2020. 186 с.
58. Нові медіа в сучасному суспільстві: культурологічний вимір : монографія / [Судакова В. та ін.]. Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2017. 351 с
59. Носова Б. М. Міжнародна журналістика: сучасна зарубіжна публіцистика. К. : ВПЦ "Київський університет" , 2016 . 128с
60. Огієнко І. (Митрополит Іларіон). Історія українського друкарства / І. Огієнко ; упоряд., передмова і примітки М. Тимошика. Київ : Наша культура і наука, 2007. 536 с.
61. Опришко Л., Панкратова Л. Основи судової журналістики. – Київ, 2016. – 152 с.
62. Партико З. В. Наукознавчий аналіз едитолопії / З. В. Партико . Держава та регіони. Серія : Гуманітарні науки. 2008. № 2. С. 107-115. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drgn_2008_2_22.
63. Патер Р. Політика дизайну.(Не зовсім) глобальний довідник із візуальної комунікації. К.: ФОП Берницький, 2021. 192 с.
64. Партико З. В. Основи редагування : у 2 кн. / З. В. Партико ; Нац. ун-т «Львів. політехніка». 2-ге вид., перероб. і допов. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2017. Кн. 1. 331 с.
65. Подоляка Н. С. Соціальні практики краудфандингових платформ у рамках видавничої справи та журналістики : монографія. Суми : Сум. держ. ун-т, 2018. 102 с.
66. Почепцов Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI століття. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2017. 260 с.
67. Почепцов Г. Виртуальні війни. Фейки. Харків: Фолио, 2019. 507с.
68. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. Київ : Києво-Могилянська акад., 2016. 502с.
69. Почепцов Г. Пропаганда 2.0. Харків: Фолио, 2018.796с.
70. Права людини та медіадіяльність: Збірник навчальних програм викладачів і викладачок журналістики / За ред. Шендеровського К. К.: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2018. Сторінки?
71. Стратегічні комунікації в міжнародних відносинах : монографія / В.М. Бебик, С. І. Копійка, Є. А. Макаренко та ін. Київ : Вадекс, 2019. 442 с.
72. Синепупова Н. Композиція: Тотальний контроль. Київ: ArtHuss, 2019. 240 с.
73. Сучасна агенційна журналістика [Електронний ресурс] : довідкове видання / за заг. ред. В. В. Різуна ; уклад. В. Я. Миронченко. К. : Інститут журналістики КНУ ім. Т.Г. Шевченка, 2010. 148 с.

74. Сучасні видавництва вищих навчальних закладів : матеріали 2-ї Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 25–27 трав. 2017 р.) / Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова, Держ. наук. установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова». Одеса : ОНУ, 2017. 246 с.
75. Теми. Люди. Історії. Антипосібник для журналістів. Київ, 2018. 128 с.
76. Тимошик М. Українська журналістика в діаспорі: Велика Британія. моногр. К.: Наша культура і наука, 2021. 512 с.
77. Хітрова Т. В. Історія зарубіжної журналістики : навчально-методичний посібник / Т. В. Хітрова. Запоріжжя : ЗНТУ, 2019. сторінки?
78. Чабаненко М. В. Комп'ютерна анімація в інтернет-новинах. Теле- та радіожурналістика: Зб. наук. пр. Львівський нац. ун-т імені Івана Франка, 2013. Вип. 12. С. 259–264.
79. Чекалюк В. В. Формування іміджу України у ЗМІ : монографія / Чекалюк В. В. К.: Центр вільної преси, 2016. 356 с.
80. Чекмишев О. Основи якісного блогерства. Київ : ФОП А.М.Рудницька, 2014. 46 с.
81. Чекмишев О. Основи журналістики. К.:ВЦ Академія, 2021. 168 с.
82. Чернявська Л. Інтенсифікація соціального поля в медійному дискурсі. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Журналістика. 2017. Вип. 22. С. 4–6.
83. Шевченко В. Мультимедійний контент: навч. посіб. К.: ВПЦ «Київський університет», 2017. 239 с.
84. Якісна журналістика Великої Британії у цифрову добу: підготовка аналітичного огляду [опубліковано, 13.07.2018] /національна рада україни з питань телебачення і радіомовлення.url.: <https://www.nrada.gov.ua/yakisna-zhurnalistyka-velykoyi-brytaniyi-u-tsyfrovu-dobu-pidgotovka-analitychnogo-oglyadu/>
85. Ятчук О.М. Інтерактивне телебачення: соціально-комунікаційні моделі та технології: монографія. Дніпро : УМСФ, 2018. 136 с.
86. Abel, Elizabeth. Sing of the Times: The Visual Politics of Jim Crow. Berkeley: University of California Press, 2010.
87. Brody L. Television Writing from the Inside Out : Your Channel to Success. Applause Books. 2003. 350 p.
88. Dreshpak, V.M. (2019) Transformation of subjects of public communication in innovative information space of modern Ukraine, Int. J. Information Systems and Change Management, Vol. 11, Nos. 3/4, pp. 292–309.
89. Dreshpak Valerii M., Kovalov Viktor G., Babachenko Nataliia V., Pavlenko Evgen M. (2020) Communicative policy of public authorities in european countries: comparative analysis, International Journal of Management, Vol. 11, Iss. 06, pp. 529–543.
90. Kodatska N. Girman A. Development of public policy network communications in modern political systems. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. № 1 (2020). С.62-68.
91. Kramer, S. Harry Jamieson: Visual Communication. More than Meets the Eye. Pub 52, 562. 2007.

92. Lambert, Joe. Digital storytelling : capturing lives, creating community/ J. Lambert. 4th ed. New York: Routledge, 2013. 222 p.

93. Longworth J. L. TV Creators : Conversations with America's Top Producers of Television Drama (The Television Series). Syracuse University Press. 2002. 243 p

94. Shaw, Ibrahim. Human Rights Journalism [Electronic resource] : advances in Reporting Distant Humanitarian Interventions / I. S. Shaw. New York : Palgrave Macmillan, 2012. 298 p.

95. Valerii M. Dreshpak, Viktor G. Kovalov, Nataliia V. Babachenko, Evgen M. Pavlenko (2020) Communicative policy of public authorities in european countries: comparative analysis, International Journal of Management, Vol. 11, Iss. 06, pp. 529-543.

96. Valerii Dreshpak, Evgen Pavlenko, Nataliia Babachenko, Iudmyla Prokopenko, Hennadii Senkevych, Mykola Marchuk (2021) Theoretical Foundations Of Election Campaign Research: Problems, Approaches And Methods. International Journal of Computer Science and Network Security, Vol. 21, No. 9, September., pp. 113 – 117.

Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення 31.08.2021).

2. Сервер Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua> (дата звернення 31.08.2021).

3. “Columbia Journalism Review” URL: <http://www.cjr.org>. (дата звернення 31.08.2021).

4. Fairness and Accuracy in Reporting URL: <http://www.fair.org>. (дата звернення 31.08.2021).

5. Офіційний сайт ТРК «Інтер» URL: <http://www.inter.ua/ua/> (дата звернення 31.08.2021).

6. Міжнародна Федерація журналістів (IFJ – International Federation of Journalists URL: <http://www.ifj.org> (дата звернення 31.08.2021).

7. Незалежний культурологічний часопис “І” URL: www.ji.lviv.ua (дата звернення 31.08.2021).

8. Media Channel URL: <http://www.mediachannel.org>. (дата звернення 31.08.2021).

9. Media Education Foundation URL: <http://mediaed.org>. (дата звернення 31.08.2021).

10. “Медіакритика” – видання Інституту екології масової інформації ЛНУ ім. Івана Франка URL: <http://www.mediakrytyka.info> (дата звернення 31.08.2021).

11. Press Wise Trust . URL: <http://www.presswise.org.uk> (дата звернення 31.08.2021).

12. Офіційний сайт ТРК “1+1”. URL: <http://www.1plus1.net> (дата звернення 31.08.2021).

13. Сайт «Телекритика» <http://www.telekritika.kiev.ua> (дата звернення 31.08.2021).

Додатки

Додаток А

**Приклади формулювання тем кваліфікаційних робіт
за основними змістово-тематичними напрямками***

1. Змістово-тематичний напрям

«Зміст медіапродукту»

1. Спорт на телебаченні.
2. Літературні видання України: тематика, проблематика, різноплановість.
3. Сутність та типологічні класифікації буктрейлера.
4. Текст як одиниця комунікації і знакової природи інформації (на прикладі...)
5. Політична реклама та її використання в політичних технологіях.
6. Нові форми та методи урядової комунікації (на прикладі...).
7. Тематика та композиція сучасного телевізійного репортажу (на прикладі...)

2. Змістово-тематичний напрям

«Діяльність в медіапросторі»

1. Організація роботи мультиплатформної редакції регіонального (місцевого) медіа.
2. Сучасна модель цифрових трансформацій видавничої галузі.
3. Створення інтерактивного анотованого бібліографічного покажчика праць викладачів кафедри журналістики Університету митної справи та фінансів.
4. Сучасна модель цифрових трансформацій видавничої галузі.
5. Соціально-відповідальна рекламна діяльність (на прикладі підприємства/організації/агенції)
6. Сучасні технології та тенденції розвитку політичної журналістики (на прикладі...).
7. Сучасні технології та тенденції розвитку економічної журналістики (на прикладі...).

3. Змістово-тематичний напрям

«Розвиток медіадіяльності»

1. Просування локальної газети у соціальних мережах (на прикладі...).
2. Особливості прямиоголосного мовлення (на прикладі...).
3. Редакційна підготовка artbook.
4. Редагування інтернет-видань: редакційно-видавничої діяльності як розвиток веб ресурсу.
5. Редакційно-видавничий процес: основні етапи та процеси (на прикладі конкретного видавничого продукту)
6. Інтеграція рекламних та PR-технологій при просуванні торгової марки.
7. Реклама як фактор формування соціальних установок.

Продовження додатку А

4. Змістово-тематичний напрям «Технології та організація медіадіяльності»

1. Формування сталого позитивного іміджу політичної партії.
2. Формування іміджу телеведучих регіональної (місцевої) телерадіоорганізації.
3. Розробка та реалізація стратегії впровадження на ринок видавничого продукту.
4. Використання сайтів у маркетинговій стратегії видавничої діяльності.
5. Формування та реалізація комунікаційної політики (на прикладі підприємства/організації).
6. Формування іміджу телеведучих регіональної (місцевої) телерадіоорганізації (на прикладі...).
7. Маркетингова діяльність української преси.

5. Змістово-тематичний напрям «Розвиток медіа та комунікацій (в цілому та окремими видами) на національному і регіональному рівні медіа країни або регіону»

1. Типологічна характеристика регіональних видань (на прикладі...).
2. Особливості регіонального випуску новин на телебаченні.
3. Подкасти як новий формат українського медіаринку.
4. Національно-культурна специфіка рекламного повідомлення.
5. Сучасні технології створення журналістських творів інформаційних, аналітичних, художньо-публіцистичних жанрів у регіональних (місцевих) медіа. (потрібно конкретизувати).
6. Організація роботи мультиплатформної редакції регіонального (місцевого) медіа (на прикладі...).
7. Нішеві радіостанції: український досвід.

6. Змістово-тематичний напрям «Розвиток журналістики та світові медіатренди (в цілому та окремими видами) на міжнародному і загальносвітовому рівні»

1. Журналістика даних: світовий на український досвід
2. Літературні видання України: тематика, проблематика, різноплановість.
3. Менеджмент видавничої справи України та зарубіжних країн на сучасному етапі: порівняльний аналіз.
4. Сучасні тенденції в розвитку міжнародного рекламного ринку.
5. Конвергентна редакція: моделі та технології впровадження.
6. Журналістика даних: тренди та виклики сучасного медіапростору.
7. Соціальний інженіринг та телебачення.

Продовження додатку А

7. Змістово-тематичний напрям

«Комунікативні аспекти ефективності медіадіяльності (проблеми вивчення особливостей аудиторії, ефективних комунікацій та проблем просування контенту)»

1. Особливості споживання аудіоконтенту в соціальній мережі Clubhouse
2. Сучасні тенденції в розвитку міжнародного рекламного ринку.
3. Сучасні методи оцінювання ефективності реклами.
4. Сучасні технології та канали мовленнєвої медіакомунікації.
5. Сучасні технології та канали поширення медіаконтенту.
6. Комунікаційна стратегія у соціальній мережі.
7. Медіаметрія як метод дослідження ефективності масової комунікації.

8. Змістово-тематичний напрям

«Державне та правове регулювання медіадіяльності, у т. ч. в питання етики та захисту інформації та свободи слова державні та міжнародні стандарти в професійній медіадіяльності »

1. Результати реформування комунальних видань в Україні.
2. Розробка та реалізація стратегії виведення на ринок видавничого продукту.
3. Міжнародні та українські стандарти у галузі видавничої діяльності.
4. Етичні питання висвітлення катастроф, військових злочинів і терористичних актів.
5. Суспільне мовлення: регуляторна діяльність та виклики сучасності.
6. Професійні журналістські стандарти: трансформації та виклики сьогодення.
7. Редакційний статут та його вплив на провадження медіадіяльності.

9. Змістово-тематичний напрям

«Зміст медіатвору в контексті формування медіапростору (медіа-аналіз готового продукту)»

1. Фейки та медіаграмотність.
2. Репортаж в ефірі ... (на прикладі).
3. Жанрова модель регіонального (місцевого) друкованого (онлайн-, аудіовізуального) медіа (на прикладі...).
4. Жанрова дифузія у сучасних медіа (на прикладі...).
5. Українська молодіжна преса (суспільно-політична, спортивна, розважальна, багатотиражна, рекламна).
6. Структурний аналіз української політичної реклами.

Продовження додатку А***10. Змістово-тематичний напрям******«Проблеми забезпечення безпеки в професійній діяльності»***

1. Робота в зоні ООС: медіабезпека.
2. Сучасні тенденції військової та воєнної журналістики (на прикладі...).
3. Особливості роботи прес-служби в зоні ООС.
4. Основні виклики професійної діяльності в міжнародних практиках висвітлення військових та збройних конфліктів.
5. Журналістське розслідування: практика та безпека професійної діяльності.
6. Респондент, як загроза для безпеки журналіста: виклики сьогодення та досвід українських практиків.
7. Кіберцькування та професійна діяльність медіафахівця.

*За обопільною згодою здобувача та керівника кваліфікаційної роботи формулювання теми в межах обраного напрямку може уточнюватися та редагуватися, а як об'єкт дослідження може виступати будь-який репрезентативний об'єкт відповідно сформульованої теми.

Зразок оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи

**Міністерство освіти і науки України
Університет митної справи та фінансів
Факультет управління
Кафедра журналістики**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

на тему «Інтерактивні технології як комунікаційна стратегія (на прикладі регіонального телеканалу «Самара»)»

Виконав: студент групи ЖР-18-1
спеціальності 061 «Журналістика»

Іваненко П.С.

Керівник: к.н. соц. ком., доцент
_____ Ятчук О.М.

*Зразок оформлення завдання та календарного плану
виконання кваліфікаційної роботи*

УНІВЕРСИТЕТ МИТНОЇ СПРАВИ ТА ФІНАНСІВ

Факультет _____

Кафедра _____

Перший (бакалаврський) рівень _____

Спеціальність _____

(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

_____

(підпис) _____ (П.І.Б.) _____

« ____ » _____ 20__ р.

**З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

керівник роботи _____

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по університету від « ____ » _____ 2022 р. № _____

2. Термін подання роботи _____

3. Вхідні дані до роботи _____

_____

_____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

_____

_____

_____

Продовження додатку В

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

---

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
теоретико-методологічний			
аналітико-дослідницький			
проектно-рекомендаційний			

7. Дата видачі завдання «__» _____ 2022 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітки
1	Опрацювання наукової літератури, розробка творчого проєкту		
2	Написання вступу і першого розділу		
3	Збирання емпіричного матеріалу, аналіз та обробка зібраних даних, написання другого розділу		
4	Оформлення творчого проєкту та розробка рекомендацій, написання третього розділу		
5	Коригування вступу та формулювання висновків		
6	Оформлення роботи (без переплетення)		
7	Проходження нормоконтролю та перевірки на антиплагіат, переплетення друкованої роботи		
8	Рецензування роботи		
9	Захист роботи		

Здобувач

_____

(підпис)

_____

(П.І.Б.)

Керівник роботи

_____

(підпис)

_____

(П.І.Б.)

Форма подання на кваліфікаційну роботу
Міністерство освіти і науки України
Університет митної справи ті фінансів

**ПОДАННЯ
ГОЛОВІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

Направляється студент _____ групи _____ до захисту
(прізвище та ініціали) (шифр)
кваліфікаційної роботи на здобуття вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за
спеціальністю 061 «Журналістика» на тему:

Кваліфікаційна робота і рецензія додаються.
Декан факультету _____

(підпис)

Довідка про успішність

_____ за період навчання в Університеті митної справи та фінансів
(прізвище та ініціали студента)

з 20__ року по 20__ рік повністю виконав навчальний план за напрямом підготовки з таким розподілом оцінок за:

національною шкалою: відмінно _____%, добре _____%, задовільно _____%;
шкалою ECTS: A _____%; B _____%; C _____%; D _____%; E _____%.

Провідний фахівець факультету _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Висновок керівника кваліфікаційної роботи (оцінка в балах з 25 можливих)

Студент _____

№ з/п	Характеристики, що оцінюються	Бали
1.	Рівень професійної підготовки	
2.	Самостійність, ініціативність	
3.	Виконання календарного графіку	
4.	Логіка та аналітичні здібності	
5.	Дотримання методичних рекомендацій	
	Загальна кількість балів	

Керівник роботи _____
(підпис)

« ____ » _____ 20__ р.

Висновок кафедри про кваліфікаційну роботу

Кваліфікаційна робота розглянута. Студент _____
допускається до захисту даної роботи в Державній екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри журналістики

_____

(підпис)

Кодацька Н.О.

(прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 20__ р.

Зразок анотації українською мовою

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи на тему:

«Інтерактивні технології як комунікаційна стратегія (на прикладі регіонального телеканалу «Самара»)»

Виконавець: студент групи ЖР 18-1 Іваненко П.С.

Керівник к.н. з соц. ком., доцент Ятчук О.М.

Дипломна робота: 77 с., 9 рис., 3 табл., 53 джерела, 2 додатки.

Об'єкт дослідження: технології діяльності сучасного регіонального телебачення.

Предмет дослідження: застосування інтерактивної технології як комунікаційної стратегії в діяльності регіонального телеканалу «Самара»

Мета роботи: обумовлена необхідністю вивчення контенту інтерактивного телебачення в контексті регіонального мовлення, під впливом конвергентних технологій сучасного медіапростору, вивчення практики їх застосування та необхідність виходу на новий рівень осмислення проблеми та розробки практичних рекомендацій.

Одержані висновки та їх новизна: вперше розглядаються технології інтерактивного телебачення, як стратегія формування програмного мовлення, досліджується вплив сучасних конвергентних медіа на стратегію формування постійної аудиторії та практичний вимір застосування таких технологій в мовленні телеканалу «Самара».

Практичне значення. результати дослідження можуть бути корисними як медіапрактикам, так і науковцям, висновки дослідження можуть бути використані як практичні поради стосовно формування програмної концепції регіональних телеканалів з включенням інтерактивних технологій у програмування контенту. Розроблені рекомендації апробовано автором під час створення програми «Про спорт».

Ключові слова: інтерактивні моделі, інтерактивні технології, комунікаційна стратегія, конвергенція, контент, програмування телефіру, телепрограма.

Зразок анотації англійською мовою

SUMMARY

Author: student of the group ZhR 18-1 Ivanenko P.S.

Supervisor: Ph.D. with Soc. Communications, Associate Professor of Journalism Yatchuk Olha

Thesis:

Object of research technologies activities of modern regional television.

Subject of research: application of interactive technology as a communication strategy in the activities of the regional TV channel "Samara".

Purpose: The goal is due to the need to study the content of interactive television in the context of regional broadcasting, under the influence of convergent technologies of modern media space, study the practice of their application and the need to reach a new level of understanding the problem and develop practical recommendations.

The conclusions and their novelty are obtained: For the first time, interactive television technologies are considered as a strategy for the formation of program broadcasting, the influence of modern convergent media on the strategy of forming a permanent audience and the practical dimension of the application of such technologies in Samara broadcasting are studied.

Practical meaning. The results of the study can be useful for both media practitioners and scholars, the findings of the study can be used as practical advice on the formation of the program concept of regional TV channels with the inclusion of interactive technologies in content programming. The developed recommendations were tested by the author during the creation of the program "About sport".

Key words: communication strategy, convergence, content. interactive models, interactive technologies, TV programming, TV program.

Приклад оформлення змісту кваліфікаційної роботи

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ТЕЛЕМОВЛЕННІ.....	6
1.1. Визначення інтерактивних технологій та моделей інтерактивного мовлення.....	6
1.2. Особливості розвитку інтерактивних технологій та моделей в українському медіапросторі.....	13
1.3. Сучасний стан використання інтерактивного контенту в програмуванні мовлення.....	19
РОЗДІЛ 2. ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РЕГІОНАЛЬНОМУ ТЕЛЕМОВЛЕННІ.....	25
2.1. Регіональне мовлення: основні характеристики.....	25
2.2. Інтерактивний контент, як комунікаційна стратегія мовника ...	31
2.3. Особливості та тренди інтерактивного мовлення в українському медіапросторі	37
РОЗДІЛ 3. ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В МОВЛЕННІ ТЕЛЕКАНАЛУ «САМАРА».....	38
3.1. Стратегія комунікації телеканалу «Самара».....	38
3.2. Інтерактивний контент телеканалу «Самара».....	42
3.3. Практика використання інтерактивних технологій в програмуванні (на прикладі програми «Про спорт»).....	47
ВИСНОВКИ.....	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	57
ДОДАТКИ.....	62

РЕЦЕНЗІЯ (проект)

на бакалаврську роботу студента (-ки) Університету митної справи та фінансів _____ П.І.Б. _____

на тему: “_____”

зі спеціальності 061 «Журналістика»

Актуальність обраної теми: необхідно підкреслити важливість і актуальність роботи, яку виконав здобувач.

Обґрунтованість зв'язку проблеми, яка поставлена в роботі, з науковими та практичними завданнями:

Правильність вибору об'єкта, предмета, мети і завдань дослідження

Оцінка відповідності змісту роботи цілям і завданням, його повноти, структурованості роботи

Здобутки автора та цікаві положення або проектні розробки, які можна виділити в роботі

Оцінка інформаційного продукту (проекту) і перспектив його впровадження

Загальний відгук про роботу

Зауваження: оцінка недоліків у роботі та дискусійних положень

Загальний висновок: бакалаврська робота Іваненка П.С. являє собою закінчену структуровану працю, виконану відповідно до вимог вищої школи, яка може бути допущена до захисту з оцінкою «_____», а її автор, Іваненко П.С, заслуговує на присвоєння кваліфікації «бакалавр» за спеціальністю 061 «Журналістика».

Рецензент:

підпис

Ініціали, прізвище

Бланк нормоконтролю

НОРМОКОНТРОЛЬ
кваліфікаційної роботистудента _____
спеціальності 061 «Журналістика» групи ЖР- -Тема кваліфікаційної роботи _____
_____**Аналіз на відповідність вимогам методичних вказівок**

№	Об'єкт	Параметри	Відповідає: + Не відповідає: -
1	Найменування теми роботи	Відповідає затвердженому ректором наказу	
2	Розмір шрифту	14 пунктів	
3	Назва шрифту	Times New Roman	
4	Міжрядковий інтервал	Полуторний	
5	Абзац	1,25 см	
6	Поля (мм)	Ліве – 30, верхнє і нижнє – 20, праве – 15	
7	Загальний об'єм без списку літератури та додатків	64-74 стор. – кваліфікаційна робота	
8	Обсяг вступу	2-3 стор. друкарського тексту	
9	Обсяг основної частини	50-55 стор. друкарського тексту	
10	Обсяг висновків	3-4 стор. друкарського тексту	
11	Нумерація сторінок	Наскрізна. На титульному аркуші та змісті номер сторінки не ставиться, але враховується	
12	Послідовність викладання структурних частин роботи	Титульний аркуш. Анотація укр. мовою. Анотація англ. мовою. Зміст. Вступ. Основна частина. Висновки. Список використаних джерел. Додатки	
13	Оформлення структурних частин роботи	Кожна структурна частина починається з нової сторінки	
14	Структура основної частини	3 розділи	
15	Оформлення графіки	Згідно з методичними матеріалами щодо оформлення кваліфікаційних робіт	
16	Склад списку використаних джерел	Не менше 50 у кваліфікаційній роботі, оформлених відповідним чином	
17	Наявність додатків	За потребою	

Керівник роботи _____
(підпис) (ПІБ)

Критерії та діапазон для оцінювання кваліфікаційної роботи

Критерії для оцінювання	Діапазон оцінки, балів	Характеристика оцінки бальною шкалою
1. Якість змісту кваліфікаційної роботи	0-50	
1.1. Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження, та коректність використання понятійного апарату	0-15	0 – понятійний апарат не сформовано; теоретичні аспекти проблеми не розкриті;
		1-5 – понятійний апарат сформовано, але теоретичні аспекти проблеми не розкриті;
		6-10 – понятійний апарат сформовано, теоретичні аспекти проблеми розкриті частково;
		11-15 – понятійний апарат сформовано, теоретичні аспекти проблеми розкриті.
1.2. Ступінь використання фактологічного матеріалу висвітлення особливостей прояву та розв'язання досліджуваної проблеми у практиці підприємств	0-20	0 – фактологічний матеріал не використаний;
		1-10 – залучений фактологічний матеріал, особливості прояву та розв'язання проблеми в організаціях України не висвітлені;
		11-20 – залучений фактологічний матеріал, досвід організацій України висвітлений.
1.3. Обсяг та адекватність використаних при написанні роботи першоджерел та дотримання етики посилань	0-5	0 – залучені матеріали лише навчальних підручників та посібників (до 20 джерел), етика посилань не дотримана;
		1-3 – залучені матеріали навчальних підручників та посібників, періодичних видань (20-50 джерел), етика посилань дотримана частково;
		4-5 – залучені матеріали навчальних підручників та посібників, монографій, статистичних збірників та довідників, періодичних наукових видань (більше 50 джерел), англомовних наукових видань (понад 15 джерел), етика посилань дотримана.
1.4. Відповідність оформлення роботи встановленим вимогам	0-10	0 – текст роботи оформлено з суттєвими порушеннями встановлених вимог;
		1-9 – текст кваліфікаційної роботи оформлено з незначними порушеннями встановлених вимог;
		10 – текст кваліфікаційної роботи оформлено у відповідності до встановлених вимог.
2. Наявність наукової публікації за темою дипломної роботи	0-5	0 – публікація відсутня;
		1-4 – опубліковано тези виступу на конференції (матеріали доповідей), опубліковано наукову статтю у нефаховому виданні в Україні;
		5 – опубліковано наукову статтю наукову статтю у фаховому виданні в Україні або опубліковано наукову статтю у науковому виданні за кордоном.

Продовження додатку Л

3.1.Наявність ілюстративного матеріалу, якість його оформлення та використання під час доповіді	0-15	0 – ілюстративний матеріал не використано;
		1-3 – доповідь супроводжена ілюстративним матеріалом;
		4-6 – доповідь супроводжена ілюстративним матеріалом, доповідач посилається на слайди презентації, інші матеріали під час доповіді
		7-15 – доповідь супроводжена ілюстративним матеріалом, кожний слайд має назву, слайди відповідають змісту усіх розділів роботи, доповідач посилається на слайди презентації, інші матеріали під час доповіді, доповідь не повторює тексти слайдів.
4. Доповідь та форма викладу виступу	0-10	0 – здобувач вищої освіти неспроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження;
		1-5 – здобувач вищої освіти неупорядковано викладає основні результати дослідження, фахові терміни під час доповіді не використовує;
		6-15 – здобувач вищої освіти спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження, під час доповіді використано фахові терміни і фрази, доповідь супроводжена цифровим матеріалом та фактами.
5. Відповіді на запитання	0-20	0 – здобувач вищої освіти неспроможний надати відповіді на поставлені запитання;
		1-17 – здобувач вищої освіти надає неповні, поверхові, необґрунтовані відповіді на поставлені запитання;
		18-20 – здобувач вищої освіти надає повні, глибокі, обґрунтовані відповіді на поставлені запитання, відповіді підкріплює прикладами, доповідач посилається на текст дипломної роботи та текст слайдів.

Зразки оформлення бібліографічних описів у списку джерел

Вид джерела	Приклад оформлення
Книги: один автор	Денисюк С. Комунікологія. Вінниця : ВНТУ, 2015. 102с
Книги: два автори	Гарус А., Яніцький А. Бізнес-моделі медіа на прикладі українських онлайн-видань суспільно-політичної та економічної тематики. К : Центр вдосконалення економічної журналістики при Київській школі економіки, 2019. 32 с. Вольф Шнайдер, Пауль-Йозеф Рауе. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / Перекл. з нім. В. Климченко; за загал. ред. В. Іванова К. : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2014. 358 с.
Книги: три автори	Фішер Р., Юрі У., Паттон Б. Шлях до Так. Як вести переговори, не здаючи позицій. Київ: Основи, 2016. 220 с.
Книги: чотири автори	Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.
Книги: п'ять і більше авторів	Стратегічні комунікації в міжнародних відносинах: монографія / В.М. Бебик, С. І. Копійка, Є. А. Макаренко та ін. К: Вадекс, 2019. 442 с.
Книги: без автора	Інформаційні виклики гібридної війни: контент, канали, механізми протидії. / за заг. ред. А. Баровської. К: НІСД, 2016. 109 с.
Багатотомний документ	Мащенко І.Г. Енциклопедія електроних мас-медіа: у 2 т. Запоріжжя: Дике Поле. Т. 1. 2006. 384 с.
Матеріали конференцій, з'їздів	1. Ятчук О.М. Впровадження цифрового мовлення в Україні: перспективи комунікацій. Соціальні комунікації: фундаментальні парадигми розвитку: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 4-5 жовтня 2019. К: Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського, 2019, 88 с. С.65-68 2. Дрешпак В.М. Авраменко І.А. Етичний та стилістичний аспекти застосування «мови ворожнечі» в онлайн-медіа <i>Science and Technology Abstracts of XIII International Scientific and Practical Conference Great Britain, Manchester 21 – 22, December 2020</i> . Nika Publishing, Manchester, Great Britain. 2020. pp. 54 – 59.
Словники	1. Семотюк О. П. Сучасний словник іншомовних слів. 2-ге вид., доповн. Харків, 2008. 688 с.
Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України: офіц. текст. К.: КМ, 2013. 96 с 2. Про телебачення та радіомовлення: Закон України № 3760-ХІІ від 21.12.93 № 3760-ХІІ URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12#Text (дата звернення: 24.08.2021). 3. Про затвердження Державної програми впровадження цифрового телерадіомовлення: Постанова Кабінету Міністрів України; від 26.11.2008 р. № 1085 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 474 від 31.05.2012; № 970 від 24.10.2012 . <i>Офіційний вісник України</i> . 2008. № 7. Ст. 3200. – URL : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1085-2008-%D0%BF/card6#Public (дата звернення 21.08.21)
Стандарти, навчальні програми	Вища Освіта України і Болонський процес // Навчальна програма. – Київ – Тернопіль: Вид-во ТДПУ ім. В.Гнатюка, 2004. – 18 с.

Продовження додатку М

Дисертації	Ятчук О.М.. Соціально-комунікаційні моделі та технології інтерактивного телебачення: дис. ... к-та наук з соц. комунікацій: 27.00.01. Маріуполь, 2014. 209 с.
Автореферати дисертацій	Ятчук О.М.. Соціально-комунікаційні моделі та технології інтерактивного телебачення: автореф. дис. ... к-та н. з соц. комунікацій: 27.00.01.Київ, 2014. 20 с.
Частина книги, періодичного, продовжуваного видання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кодацька Н.О., Ятчук О.М., Лесюк О.В. Використання досліджень громадської думки в журналістській діяльності. <i>Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації</i>. 2019. №4. С. 73-78. 2. Дрешпак В. М., Антонова В.Ю. Образ ведучого телевізійної розважальної програми у світлі архетипіки й етики. <i>Вчені записки Таврійського національного ун-ту ім В.І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика</i>. Т. 32 (71). № 4. Ч. 3. 2021. С. 147 – 154. 3. Чернявська Л. Інтенсифікація соціального поля в медійному дискурсі. <i>Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Журналістика</i>. 2017. Вип. 22. С. 4–6.
Електронні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Практика рекламної та PR-діяльності : практикум / За ред. Н.О. Кодацької, Г.В Чечельницької. Дніпро: Середняк Т. К, 2021. 357 с. URL: http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/handle/123456789/4349. (дата звернення: 18.08.2021). 2 Social Media Fact Sheet. URL: https://www.pewresearch.org/internet/fact-sheet/social-media/ (дата звернення 21.08.21) 3. Ятчук О.М., Кодацька Н.О.,Лесюк О.В. Трансформація традиційної журналістики: виклики сьогодення.<i>International scientific and practical conference «The European development trends in journalism, PR, media and communication»</i> : conference proceedings, February 26–27, 2021. Wloclawek, Republic of Poland : «Baltija Publishing». 179 pages с.176-179 URL: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-042-1-43 (дата звернення 20.08.21)

Зразок оформлення титульного аркушу демонстраційного матеріалу

ДЕМОНСТРАЦІЙНИЙ МАТЕРІАЛ

до кваліфікаційної роботи

Іваненко Павла Сергійовича

на тему:

«Інтерактивне технології, як комунікаційна стратегія на прикладі
регіонального телеканалу «Самара»

Науковий керівник:

доц. Ятчук О.М.